

Европейска
комисия

ПАНОРАМА

Фокус върху европейската регионална и селищна политика

ПРОЛЕТ 2019 г. / БРОЙ 68

Северозападна Румъния: върви в правилната посока на развитие

КОМИСАР
КРЕЦУ: МИНАЛИ
ПОСТИЖЕНИЯ,
БЪДЕЩИ
ПЛАНОВЕ

Регионална
и селищна
политика

ПАНОРАМА

В този брой...

Пролетното издание на списание „Панорама“, което вече е достъпно за изтегляне, обхваща широк набор от теми, вариращи от градски проблеми до култура и индустриален преход.

Включили сме ексклузивно интервю с еврокомисар Корина Крецу, която отправя поглед назад към последните четири години и постигнатото през този период благодарение на политиката на сближаване. Регионът, към който сме насочили вниманието си този път, е Северозападна Румъния, като сме представили избрани проекти и коментар от Емил Бок, кмет на Клуж Напока, и Марчел Йоан Болош, директор на Регионалната агенция за развитие. Разгледали сме констатациите на публикуван наскоро доклад по програмата URBACT и как градските органи могат да допринесат за постигането на равенство между половете в множество области, а така също ви информираме за инициативата „Чиста енергия за ЕС“ и как тя помага на островите да произвеждат собствена устойчива енергия.

В раздел „С ваши думи“ сме представили отзиви от Чехия и Куявско-Поморското войводство в Полша, както и впечатленията на младежи от участието им в медийната про-

грама Youth4Regions. Освен това сме добавили интересна статия за предаване в Естония, излъчвано редовно по националната телевизия, което изтъква ползите от политиката на сближаване.

Ще научите как Южна Корея е почерпила вдъхновение от програмите Interreg за своите усилия за сътрудничество със съседни държави, предоставили сме анализ на разпространението на популизма и евроскептицизма и сме включили нашите редовни раздели относно финансовите инструменти и констатациите от нашия портал за свободно достъпни данни. Раздел „Проекти“ ще ви отведе в Полша, Нидерландия и Алпийското пространство.

Приятно четене!

АГНЕС МОНФРЕТ

Ръководител на отдел „Комуникации“, Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Европейска комисия

4

22

36

38

УВОДНА СТАТИЯ.....	3	ТЛАСЪК НА ПАКТА ЗА ПОЧТЕНОСТ ЗА ПОРТУГАЛИЯ.....	38
КОМИСАР КРЕЦУ РАЗСЪЖДАВА ЗА СВОЯ МАНДАТ.....	4	ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ: ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЯТА	
ДОКЛАДИ ПО URBACT ОТНОСНО РАВЕНСТВОТО		В ОБЛАСТТА НА КЛИМАТА.....	40
МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ.....	8	МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ НА ПОЛША	
FI-COMPASS ПОСОЧВА ПЪТЯ.....	12	ПОЕМАТ ЛИДЕРСТВОТО.....	42
СЕВЕРОЗАПАДНА РУМЪНИЯ: ПРОДЪЛЖАВА С		ЧЕХИЯ: ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ СЛЕД 2020 Г.....	43
ДОБРОТО СИ РАЗВИТИЕ.....	14	КОРЕЙСКА ДЕЛЕГАЦИЯ СЕ ЗАПОЗНАВА С INTERREG.....	44
ЧИСТА ЕНЕРГИЯ ЗА ОСТРОВИТЕ НА ЕС.....	22	НОВИНИ НАКРАТКО.....	47
КАРТА НА НЕДОВОЛСТВОТО В ЕС.....	28	ПРОЕКТИ ОТ НИДЕРЛАНДИЯ,	
ПЕЧЕЛИВШИ СТРАТЕГИИ ЗА YOUTH4REGIONS.....	32	ПОЛША И АЛПИЙСКИЯТ РЕГИОН.....	48
ЕСТОНСКАТА ТЕЛЕВИЗИЯ ПРЕДСТАВЯ ПРОЕКТИ,			
ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС.....	36		

УВОДНА СТАТИЯ

Програмите на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г. са вече в ход. След приемането на предложенията на Европейската комисия за новия период през май 2018 г. отделите на комисията се занимават усърдно с оценка на нуждите от инвестиции, предизвикателствата и потенциала на всяка държава членка. Дойде времето да представим възгледите на Комисията относно това как политиката на сближаване може най-добре да подкрепи тези инвестиционни амбиции, докато отново дава възможност на регионите на ЕС да постигнат приоритетите на равнище ЕС – а именно по-интелигентна, по-екологосъобразна, безвъглеродна, по-свързана, по-социална Европа, която е близо до своите граждани.

За пръв път в този кръг представянето на новите програми е свързано с приемането на доклади за държавите в рамките на цикъла на Европейския семестър за координиране на икономическата политика. Целта е да се гарантира, че инвестиционните приоритети на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г. допринасят за постигане на по-широките цели за координиране на икономическата политика на ЕС: осигуряване на стабилни публични финанси, предотвратяване на прекомерен макроикономически дисбаланс, подкрепа за структурни реформи за създаване на повече работни места и ръст и тласък на инвестициите.

Затова предизвикателствата са значителни, както и нашите общи отговорности. Ето защо искахме да посетим столицата на всяка държава членка, да се срещнем с различни заинтересовани страни по политиката на сближаване и да осъществим обмен от първа ръка за това как най-добре да работим заедно по тези нови програми. Това е целта на 27-те национални стартови мероприятия, провеждани през

март и април 2019 г.: да ви предложим възможността да се срещнете с широк кръг служители на Комисията от различни отдели и да обсъдите инвестиционните приоритети на вашата страна в политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г. – процес, в който имам честта да участвам.

Тези стартови мероприятия са обаче само първата стъпка в диалога за партньорство, който се очаква да трае няколко месеца. Бих желала настоятелно да ви насърча да играете активна роля в този диалог. Често казвам, че заинтересованите страни по политиката на сближаване са самата ѝ душа, особено когато става дума за планиране и подготовка на програмите. Вашите знания и опит могат да изиграят решаваща роля през следващото десетилетие.

Междувременно бих желала да ви поканя да се присъедините към стремежа ни да насърчим участието на гражданите в предстоящите избори на ЕС. Редица служители на ЕС вече вземат активно участие в директното ангажиране на европейците, особено в контекста на диалозите с гражданите. Тези усилия обаче със сигурност ще се окажат много по-плодотворни с вашата подкрепа, тъй като вие сте в особено добра позиция да обясните на своите съграждани, със собствени думи, какво прави, предоставя и постига за тях Европейският съюз, в сърцето на най-големия икономически блок в света. Затова нека обединим силите си! ■

Crețu

Корина Крецу

Европейски комисар по регионалната политика

Комисар Крецу разсъждава по постиженията на политиката на сближаване

С приближаването на края на мандата ѝ комисарят по въпросите на регионалната и селищна политика Корина Крецу очертава някои от ключовите успехи на политиката на сближаване на регионите в ЕС и отправя поглед към бъдещите възможности за постигане на значително подобрене благодарение на нея като основен стълб на европейския проект.

Комисията на Юнкер се ангажира с постигането на резултати в редица области през последните пет години. Кои са трите основни постижения на политиката на сближаване, с които се гордеете най-много?

Гордея се с многобройните постижения по време на моя мандат като комисар по регионалната политика. Чрез финансирането на стотици хиляди проекти из цяла Европа политиката на сближаване осигурява възможност всеки регион, град или село да се възползва от европейския проект. Това е силна, директна връзка между ЕС и регионите и градовете в него, която е от изключително важно значение във време, когато популизмът и евроскептицизмът може да предлагат изкушаващи отговори за някои граждани.

Работната група за подобряване на изпълнението помогна на осем държави членки (България, Хърватия, Чехия, Унгария, Италия, Румъния, Словакия и Словения) да се възползват бързо и правилно от оставащите финансови средства от политиката на сближаване за бюджетния период 2007–2013 г., които в противен случай можеше да бъдат изгубени и по този

начин нямаше да изпълнят целта си, която е генерирането на растеж и създаването на нови работни места. По-късно работната група се концентрира и върху изпълнението на програмите за периода 2014–2020 г., по-специално чрез подкрепа за административния капацитет и вземане на поука от миналото.

Групата на високо равнище по въпросите на опростяването, която създадохме между юли 2015 г. и ноември 2017 г., показва, че правилата могат да се опростят драстично, като същевременно се запазят високите стандарти по отношение на разумното управление на фондовете на ЕС. Това допринесе и за предложението за по-добра политика на сближаване през следващия бюджетен период на ЕС, който започва през 2021 г. Като един от резултатите от работата на тази група Комисията вече предложи по-благоприятно третиране на МСП, инвестиращи в научни изследвания и иновации, а законодателното предложение на Комисията за периода след 2020 г. е с 50 % по-кратко от настоящото законодателство.

Инициативите за „догонващите региони“ и „въгледобивните региони в преход“ подчертаха необходимостта от

персонализиран подход към индустриалния преход и икономическата модернизация, за да могат всички региони да устояват позициите си в глобализирания свят.

С **„инициативата за догонване“** помагаме на регионите с ниски доходи да преодолеят препятствията пред растежа, свързани с макроикономическата рамка, структурните реформи, управлението и инвестициите, както и структурните и инвестиционните фондове на ЕС (ЕСИ фондове). По-конкретно подмогнахме на два типа региони: „региони с нисък растеж“ – които се характеризират с постоянна липса на растеж през последното десетилетие или за по-дълъг период (най-вече в Южна Европа); и „региони с ниски доходи“ – чийто БВП се повишава, но които остават много бедни. В рамките на тази инициатива работим с четири пилотни региона, два в Полша и два в Румъния, което доведе до някои значителни структурни промени в тях. Втората фаза на инициативата понастоящем се осъществява в нови региони и с нови теми, като например енергийна ефективност в така наречените „въгледобивни региони в преход“ и индустриалния преход. В началото на 2018 г. инициативата

официално стартира в два региона на Словакия, като се фокусира върху конкретните им потребности.

С инициативата за **въгледобивни региони в преход** насочваме усилията си към седем държави (Полша, Германия, Чехия, Румъния, България, Гърция и Испания), където въглищата са все още важен източник на енергия и заетост, който ги поддържа в прехода към съвременна и по-чиста енергийна ефективност. Във въгледобивния сектор понастоящем са заети 237 000 души в седем държави. Експерти работят в тясно сътрудничество с онези регионални и национални органи, които желаят да участват, за да разработват прагматични решения и да подкрепят с гъвкавост процеса на реструктуриране. Програмите вече включват подкрепа например за МСП, иновациите, прехода към нисковъглеродна икономика, социалното приобщаване и цялостната трансформация и модернизация на обществото. Общото финансиране по линия на политиката на сближаване за съответните региони се оценява на около 20 милиарда евро за периода 2014–2020 г. Споразумяхме се например с чешките органи конкретно да пренасочим 232 милиона евро към

въгледобивни региони в преход. По подобен начин, като резултат от няколко мисии в Полша, вече подкрепяме шест водещи проекта в Силезия на обща стойност 100 милиона евро.

В по-общ план мисля, че всички ние можем да бъдем безкрайно удовлетворени от размера и ефективността на европейските структурни инвестиционни фондове. Според последната информация, която може да се намери на платформата за свободно достъпни данни, до края на септември 2018 г. В реалната икономика на Европа са инвестирани 405 милиарда евро от тези фондове на ЕС. Това представлява почти две трети от бюджета на ЕСИФ, инвестиран до средата на бюджетния период на ЕС 2014–2020 г.

Да се ръководи политиката на сближаване означава да се работи в тясно сътрудничество, всеки ден, със заинтересовани страни на различни равнища: национално, регионално и местно. Как работихте с тях?

Благодарение на пряката връзка, която политиката на сближаване създава със заинтересованите страни,

имах шанса да наблюдавам въздействието на финансирани от ЕС проекти в държавите членки. По време на мандата ми за мен бе важно също обсъждането на предизвикателствата и възможностите с управляващите органи и преките бенефициери. С голямо желание консултирах местните заинтересовани лица по конкретни проблеми, като например обсъждането на имиграцията с кметовете, индустриалния преход с ръководителите на регионите и т.н. За мен бе важно също да насърчавам отношенията с държави и региони извън ЕС, за да се изградят взаимоотношения и да се споделят добри практики. В този контекст за мен бяха много интересни и плодотворни официалните ми посещения в Кито в Еквадор – за Световния форум по проблемите на градовете Habitat III – и в Куала Лумпур (Малайзия) и Китай.

Как се промени начинът, по който управляваме и информираме за политиката на сближаване, и дали се приближаваме до гражданите?

За съжаление, в момента сме свидетели на повишена подкрепа на настроенията против ЕС и популизма

Корина Крецу се среща с членовете на финансираната от ЕС проект MASMEC Biomed, Италия

Корина Крецу поздравява Хуанг Кианг, заместник-председател на провинция Хънан в Централен Китай

Корина Кречу с Емануел Макрон по време на посещение във френския сенат в Париж за представяне на предложения за бъдещата политика на сближаване

в континента и извън него, както показва неотдавна проведеното проучване на ГД „Регионална и селищна политика“ относно гласуването срещу ЕС (вж. „Географията на недоволството“, стр. 28). Неравенствата определено са свързани с това явление, тъй като хората мислят, че институциите им не реагират по подходящ начин на потребностите и исканията им за повече права и подобряване на благосъстоянието.

Политиката на сближаване е от решаващо значение за решаването на този проблем. Както подсказва името ѝ, целта на политиката на сближаване е солидарност и благоденствие за всички. Тя осигурява възможност всеки регион, град или село да се възползват от европейския проект и да се стремят към по-високи стандарти на живот благодарение на подкрепата, предоставяна от политиката на сближаване.

За съжаление, това не е лесно да се разбере от всеки. Например нова магистрала, финансирана от ЕС в регионите, би трябвало да се свързва с възможностите за нови работни места там. Именно непреки последици като тази най-често не се забелязват от хората.

Най-добрият начин да се преодолее евроскептицизмът е да се покаже на гражданите, че ЕС им носи много ползи и че имаме да разкажем много добри истории. Започнали сме редица комуникационни дейности, чиято цел е да направим политиката по-видима сред гражданите: кампании, включително в социалните медии, проекти и събития, като например гражданските диалози.

Мога да спомена например кампанията „ЕС в моя регион“, в която миналата година над 2 500 проекта от

27 държави отвориха врати за над 450 000 посетители, за да представят проектите си, съфинансирани от ЕС.

Също така проектът Road Trip е инициатива, която предоставя на младите европейци възможност да усетят от първа ръка какво означава солидарността в ЕС и какво постига тя на практика. Това е пътуване из Европа, свързано с проекти, в които участниците действат като посланици за най-различни проекти и инициативи, станали възможни благодарение на ЕС. В продължение на четири месеца през 2018 г. осемте пътешественици преминаха през повече от 20 страни, посетиха над 50 проекта, съфинансирани от ЕС, и създадоха над 60 видеостории, които са гледани над 22,8 милиона пъти.

Комисар Крецу се среща с Карлос Мартинес Мингез, заместник-председател на Съвета на европейските общини и региони по време на 9-тия Световен градски форум в Куала Лумпур, Малайзия

Корина Крецу (вляво, отпред) с Габриела Жалац, хърватски министър на регионалното развитие и фондовете на ЕС (до нея) посещават ромско селище в Хърватия

Как виждате Европа и политиката на сближаване след 10 години?

Политиката на сближаване ще продължи, в сътрудничество с други инструменти на ЕС, да бъде най-ефективната, ориентирана към местните условия политика за справяне с такива предизвикателства. В това отношение Комисията предложи нов дизайн, структуриран въз основа на няколко основни принципа.

Програмите ще бъдат по-гъвкави и приспособими чрез по-леко програмиране, по-лесни изменения и системен средносрочен преглед на програмите през 2025 г. Концентрирането на ресурсите върху основните приоритети на ЕС (иновации и климат) с по-малко на брой и по-оперативни благоприятстващи условия ще осигури ефективност. А политиката ще стане

по-стратегическа по характер, като съответства по-добре на европейския семестьор.

Опростяването посредством набор от около 80 мерки има за цел да ускори ефективното изпълнение и да намали рязко административната тежест върху управляващите органи и бенефициерите. По-конкретно сериозни ползи се очакват от отмяната на процедурата за определяне на управляващите и контролните органи, разширеното прибягване до опростени варианти на разходите, изоставянето на основни процедури по проектите и рязкото намаляване на проверките на управлението.

С продължаващата политическа подкрепа виждам политиката на сближаване като централен стълб на европейския проект, както по отношение на конкретните подобрения за

живота на гражданите, така и за насърчаване на солидарността и усещането за европейска идентичност.

Искате ли да отправите последно послание към читателите на „Панорама“?

Посланието ми е просто: благодаря ви! Вашата отдаденост, въображение и усилената работа са изключително ценни и определено допринесоха за успеха на нашата политика. Затова ви благодаря, че бяхте част от екипа ни, както и за това, че през последните пет години направихте работата ми не само по-видима, но и много по-лесна и по-приятна! Желая ви всичко най-добро занапред! ■

ГРАДСКИ ИСТОРИИ

Равенство между половете: как градовете могат да поемат водещата роля

Нов доклад на програмата URBACT на ЕС показва как градските власти могат да предприемат някои прости, практически стъпки към равенство между половете чрез събиране на данни, политики и консултации – и да подобрят ежедневието за гражданите в целия ЕС.

Независимо дали се разбиват вредни стереотипи, променя се начинът на разпределение на бюджетите или се оказва по-добра подкрепа за жени предприемачи, има многобройни начини, по които градските власти могат да поемат водещата роля в борбата за равенство между половете. В нов доклад по програмата URBACT са очертани редица иновативни практики, прилагани в градове в целия ЕС, и се предлагат практически начини, чрез които властите могат да променят реално живота на своите граждани.

URBACT е европейска програма за териториално сътрудничество, която има за цел да насърчава устойчивото, интегрирано градско развитие в градовете в цяла Европа. Нейната мисия е да даде възможност на градовете да работят заедно и да разработват интегрирани решения, свързани с общите предизвикателства, стоящи пред тях.

В Естония например мрежата на URBACT „Интерактивни градове“ даде възможност на град Тарту да засили гражданското участие в градоустройственото планиране, като бе поставен фокус върху мобилизирането на младите хора като част от непрекъснатите усилия за цифровизиране на администрацията му. А в Неапол, Италия, инициативата „Втори шанс“ вдъхна нов живот на изоставена бивша военна болница, която е паметник на културата; тя бе превърната в популярно обществено място с разнообразни функции.

На този етап докладът на URBACT за равенство между половете в градовете има за цел да покаже на градските власти как могат да прилагат политики и инициативи, които са съобразени с проблемите, свързани с половете, и могат да подобрят ежедневието на хората, които живеят в тях. Авторите се надяват да повишат осведомеността за неравенствата, свързани с половете, на местно равнище, да покажат как те засягат гражданите и да акцентират върху това как градовете могат да предприемат действия, за да решат установените проблеми.

Повдигане на правилните въпроси

Инициативата за градове, подкрепящи равенството между половете (Gender Equal Cities), предоставя възможност на

” След консултация с жените в градския съвет, нарекохме 25 нови улици на известни полски жени. Това е много видимо постижение! Сега хората вървят по тези улици, чествайки постиженията на жените в историята. “

Марта Мазурек, кметски пълномощник за равнопоставеност, Познан

местните власти да въведат положителна промяна, като поставят като приоритет и интегрират принципа на равенство между половете в разработването на политики.

„По своя характер равенството между половете е дългосрочна цел, ето защо, макар че докладът не е изчерпателен, той е отражение на текущите безпокойства, пример за добри практики и оценка на днешните условия“, казва Сали Нийшо, съавтор на доклада. „Вместо да предлага готови решения, той е отправна точка: предизвиква да бъдат поставени правилните въпроси, за да бъдат подкрепени всички лица, отговорни за разработването на политики за градовете, за подобряване на равенството между половете в Европа“.

В доклада са открити иновативни и лесни за възпроизвеждане инициативи, които вече са осъществени в редица европейски градове.

В Ръмнику Сърат, Румъния, например, властите установили, че градските спортни съоръжения се използват непропорционално от мъже. Серия от консултации с жени е дала възможност на града да вземе нескъпоструващи мерки – като например да промени начина, по който се рекламират услугите и да осигурят сесии за спортуване само за жени – така че да направи съоръженията по-приобщаващи и по този начин да увеличи използването им от жени.

Болоня в Италия междувременно предприе медийна кампания и нае, обучи и даде права на млади жени да действат като посланици в помощ на противопоставянето срещу дискриминацията на общностите на роми, синти и каминанти. А за да се предпази от евентуално робуване на стереотипи, общинският съвет на Кашкайш, Португалия, осигури обучение за целия персонал в отдела за комуникации за това как да не допуска възпроизвеждането на традиционни, остарели, свързани с пола стереотипи в цифровите и печатните си материали.

ПО-ЯСЕН ПОГЛЕД ВЪРХУ ПРИОРИТЕТИТЕ В УМЕО

Чрез събиране и проучване на данни за модели на транспортиране и трудова заетост, град Умео в Швеция демонстрира как нещо толкова просто като почистването на сняг засяга жените непропорционално. Техните данни са показали, че за жените в града има по-голяма вероятност да са първите, използващи пътищата сутринта, докато тръгват за своите семейни задължения, често на велосипеди. Затова градският съвет е инструктирал пътния си отдел да разчиства снега първо от велосипедните алеи, а не от пътищата. Пътищата също се почистват, но обръщайки внимание на половете, градът успява по-добре да приоритизира услугите си.

„Всеки път, когато има нов проект за устойчивост или мобилност, ние включваме в анализа си как това ще засегне жените, мъжете, момчетата и момичетата в града: чий проблем ще решим с това?“, казва Линда Густафсон, отговорник за равенството между половете за град Умео. „Трябва да разбираме в какъв вид град живеем и работим: какъв вид хора живеят тук, техните потребности и желания, къде работят, как прекарват свободното си време и колко пари имат. Трябва да разбираме града, за да може равенството между половете да е ефективно в този град. Не всяко решение има ефект за всеки град, но подходът има значение за всички градове.“

Лидери на градовете задвижват промяната

Макар че съставляват повече от половината от населението, жените са недостатъчно представени на почти всяко ниво на управление в ЕС: само 28,6% от членовете на регионалните съвети и 36% от членовете на общинските съвети са жени и само 15% от кметовете са жени. Жените продължават да получават 16% по-малко от мъжете, да извършват повече неплатена работа и да са подложени на насилие въз основа на пола. В доклада се предлагат редица начини, по които градските власти могат да променят нещата (вж. инфографиката).

Чрез работата с лидерите на градовете, организирането и участието в събития на ЕС и улесняването на обмена на експерти програмата URBACT преобразува съществуващите знания в ясни, практически изпълними препоръки. Тя откроява опита на европейските лидери в тази област, тъй като ръководи инициативите за равенство между половете в тясно сътрудничество със Съвета на европейските общини и региони.

„Въпреки че сме изминали част от пътя през изминалите няколко десетилетия, все още има много, което трябва да се направи, за да се постигне равенство между половете“, казва Корина Крецу, европейски комисар по въпросите на регионалната политика, в предговора към доклада. „Ние, европейските политици, отговорни за вземането на решения, имаме отговорността да насърчаваме по-справедливите градове, където хората вече не са принудени да се сблъскват с насилие или несправедливост, свързани с неравенството между половете“.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://urbact.eu/>
communication@urbact.eu

URBACT дава възможност на градовете да работят заедно, за да откриват нови и устойчиви решения за основни градски предизвикателства, чрез работа в мрежа, споделяне на знания и изграждане на капацитет за градски професионалисти. URBACT е програма за европейско териториално сътрудничество, насърчаваща устойчиво, интегрирано градско развитие в градове в цяла Европа. Тя се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и държави членки и държави партньори на ЕС от 2002 година.

ВИЕНА ПОЕМА ЛИДЕРСТВОТО В КОМПЛЕКСНИЯ ПОДХОД КЪМ РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

Проникновена обиколка на Виена по време на проучвателно посещение във връзка с доклада за равенство между половете в градовете

Виена е един от градовете в Европа с най-дългогодишен опит в областта на планирането, съобразено с равенството между половете, като Службата за жените открива врати през 1992 г., а комплексният подход към равенството между половете – разглеждането на равенството между половете като междусекторен въпрос – започва през 2005 г. Днес в целия град има експерти и подражатели на стратегията за равенство между половете. Въпросът с равенството между половете се интегрира в стратегиите на града и цялото публично пространство, което се проектира и изгражда от града, е съобразено с равенството между половете. Резултатът е градски пейзаж, който носи ползи за всеки – било то паркове, паважи и социални жилища.

„Град Виена осъзна много рано, че има връзка между качеството на ежедневието и физическата структура на един град, и че той изглежда много различно, ако си жена или ако си мъж“, казва Ева Кайл, експерт по градоустройствено планиране, съобразено с равенството между половете. Сред проектите, разработени по този подход, беше покана за момичета да помогнат на планиращите да проектират общински паркове, когато стана ясно, че момичетата нямат желание да използват парковете след 13-годишна възраст, докато момчетата продължават да играят много по-дълго. А архитектурен конкурс покани жени архитекти да проектират жилищен комплекс, като се фокусират върху това да направят ежедневието по-лесно за семействата и хората, живеещи там, от женска гледна точка.

Като световен лидер в комплексния подход към равенството между половете, властите на Виена са публикували редица насоки за градовете, желаещи да последват техния пример, включително фокус върху това как да се постигне комплексен подход към равенството между половете в ера с ограничени ресурси. Властите на Виена вярват, че планиране, съобразено с равенството между половете, е в действителност ефективно, защото насочва по-добре ресурсите.

„Ние, европейските политици, отговорни за вземането на решения, имаме отговорността да насърчаваме по-справедливите градове, където хората вече не са принудени да се сблъскват с насилие или несправедливост, свързани с неравенството между половете.“

Корина Крецу, европейски комисар по регионалната политика

ФОКУС ВЪРХУ РАВЕНСТВОТО

Домакин на събитието „Равенство между половете в градовете“ беше европейският комисар Корина Крецу в Брюксел на 7-ми март, деня преди международния ден на жените. То беше организирано под формата на политическа дискусия около кръгла маса сред кметове, заместник-кметове и други избрани представители. Тъй като много събития относно равенството между половете се организират на местно равнище, тази възможност беше използвана за създаване на верига между различни събития и отправянето на еднозначни послания и препоръки към възможно най-голяма аудитория. Метафората „да носиш факлата“ беше използвана за илюстриране на идеята за пренасяне на резултатите от едно събитие към следващото.

Сред лекторите бяха изпълнителният директор на програмата на ООН за населените места („Хабитат“) Маймунах Мохд Шариф и кметът на Галдакао в Испания Ибон Урибе. Той вече е участвал в събитията, организирани от Комитета на регионите и Съвета на европейските общини и региони по тази тема, и беше първият „носител на факлата“, предаващ я към Комисията за Срещата на високо равнище на кметовете на европейските градове,

на която също бяха обсъдени въпросите за овластяването на жените (20 – 21 март).

Събитието на 7-ми март включваше кратко представяне на доклада на URBACT и ключови послания от инструмента за наблюдение на регионалното равенство между половете, разработен от ГД „Съвместен изследователски център“ и ГД „Регионална и селищна политика“. Беше представен накратко и „Стимулаторът на равенството между половете“ на програма „Хабитат“ на ООН. Последва дискусия относно насърчаването на равенството между половете в градовете, фокусираща се върху три главни теми: представителство и участие, планиране и публично пространство и интегриране на мигрантите. Прозренията на участниците относно местния опит и най-добрите практики доведоха до плодотворен разговор за това как да се справим с предизвикателствата и да разрешим оставащите пропуски, които понякога не са толкова очевидни.

Комисар Крецу заключи, че събитието е било много вдъхновяващо и е обърнало необходимото внимание на дългосрочната борба за постигане на равенство между половете.

Участници в дискусията около кръгла маса по „Равенство между половете в градовете“, проведена на 7 март 2019 г.

Финансови инструменти: по-целесъобразно използване на ресурсите на ЕС

Джонатан Денес, новият ръководител на отдел „Финансови инструменти и връзки с международните финансови институции“ в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия разказва пред списание „Панорама“ за важноста на финансовите инструменти за допълване на традиционната финансова подкрепа.

Защо финансови инструменти и защо да ги използвате във вашата държава/членка/регион?

През програмният период 2021 – 2027 г. се планира ресурсите на политиката на сближаване да са ограничени. Същевременно сме изправени пред важни предизвикателства в Европа. Трябва да продължим да стимулираме икономическия растеж и да създаваме работни места. Трябва да правим повече с по-малко и това може да се постигне с помощта на финансови инструменти.

Службите на Комисията се ангажират с по-целенасоченото използване на ресурсите на ЕС чрез финансови инструменти като по-ефективна и устойчива алтернатива за допълване на традиционната подкрепа, базирана на безвъзмездна помощ. Трябва да се отбележи, че финансовите инструменти не са самоцел, а механизъм за изпълнение на политика. Финансовите инструменти помагат да се задействат инвестиции на място за дейности, генериращи печалби и пестящи разходи, и същевременно да се максимизират частните инвестиции с минимална публична подкрепа за постигане на целите на политиката на сближаване

за икономическо, социално и териториално сближаване.

Освен очевидните предимства от приключането на допълнителни ресурси и повторното използване на средствата в дългосрочен план, възвръщаемостта на финансовите инструменти предлага стимули за по-добро изпълнение, в това число по-добра финансова дисциплина на ниво подкрепяни проекти. И не на последно място, обратният поток от тези инвестиции се превръща в ресурси на разположение на национални органи, които впоследствие могат да бъдат реинвестирани в следващи проекти.

Какъв е статутът на изпълнение по ЕФРР и КФ?

Общата сума по програмата, разпределена за финансови инструменти, е 25 милиарда евро (Европейски фонд за регионално развитие, Кохезионен фонд и национално съвместно финансиране). Това представлява почти 7% от общите разпределени средства. Въпреки това има значителни вариации сред държавите членки, като Полша, Швеция, Нидерландия, Унгария, Португалия, Испания, Латвия и Литва, които заделят сравнително

голям дял от кохезионните фондове за финансови инструменти; само три държави членки не са планирали да разгърнат финансови инструменти.

Болшинството от финансовите инструменти вече са организирани и са започнали да подкрепят ресурси на ЕФРР и КФ чрез финансови продукти, като заеми, гаранции и капитал, подкрепяйки проекти на място. Почти 18 милиарда евро от ЕФРР и КФ са били канализирани чрез финансови инструменти, което вече надхвърля 11,3-те милиарда евро, изплатени на крайни получатели чрез такива инструменти за периода 2007 – 2013 г.

Как да постигнем това по-добро бъдеще? Каква подкрепа предлага Комисията?

Продължаваме да подкрепяме развитието и прилагането на финансови инструменти, финансирани чрез програми на политиката на сближаване във всички държави членки. Ние сме на разположение на държавите членки, за да отговорим на техните въпроси, да им помогнем с изпълнението, като ги посещаваме и предлагаме подкрепа чрез платформата за техническа помощ *fi-compass*.

Насърчаваме също така обмена между партньори сред държавите членки. Инструментът TAIEX-REGIO PEER 2 PEER беше създаден за споделяне на опит между органите, управляващи финансирането от ЕФРР и КФ. Той помага на публичните органи, ангажирани с управлението на тези фондове, да обменят знания, добри практики и практическото решение на конкретни проблеми, като така подобрява техния административен капацитет и осигурява по-добри резултати за инвестициите от ЕС. Състои се например семинар „Инициатива за МСП“ между няколко държави относно финансовите инструменти на равнище ЕС, организиран в сътрудничество с управляващия орган на Малта с цел събиране на държави членки, изправени пред сходни предизвикателства при изпълнението.

Що се отнася за бъдещето, през май 2018 г. Комисията прие своето предложение за Регламент за общоприложимите разпоредби, обхващащ програмния период 2021 – 2027 г. В момента се провеждат междуинституционални преговори и вече е постигнат добър напредък в подготовката за периода след 2020 г. Предложеният регламент въвежда няколко мерки за опростяване за насърчаване на по-голямо усвояване на финансови инструменти чрез оптимизиране и актуализиране на разпоредбите, за да се осигури по-добро и по-лесно изпълнение, както и по-бърза подготовка. Някои от главните новости са например по-добри възможности по отношение на комбинирането на финансови инструменти и безвъзмездна помощ, повече гъвкавост в провеждане на *предварителни* оценки, както и опростени правила за допустимост и докладване. За държавите членки също така ще има вариант да заделят вноска за програмата InvestEU.

Каква е целта на *fi-compass* и как помага той?

Европейската комисия в партньорство с Европейската инвестиционна банка създаде платформата *fi-compass*, за да предлага консултацияни услуги за

финансови инструменти по Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ). *Fi-compass* има за цел да подкрепя органите, управляващи ЕСИФ фондовете, и други специалисти чрез предоставяне на практически знания и средства за обучение, включително индивидуални обучителни семинари и други събития със значителни възможности за работа в мрежа.

Започнахме 2019 г. С организирането на насочено мероприятие по финансовите инструменти, подкрепящи енергийната ефективност и възобновяемите източници на енергия, за група управляващи органи, обединени в проекта FIRECE. Това цели да подобри капацитета на публичния сектор и свързаните с него структури за планиране на териториално базирани нисковъглеродни стратегии, за да се постигнат регионалните цели за пестене на енергия, определени от ЕС и националното законодателство. Повече от 50 представители на управляващи органи, национални публични банки и институции и други заинтересовани страни посетиха събитието.

Освен това организирахме нашето знаково събитие „ФИ кампус“ всяка година, на което участниците могат да създадат свой индивидуален учебен план, като избират от паралелни сесии, отговарящи на техните конкретни интереси, като казуси, семинари, дискуссионни панели и сесии, специфични за конкретни фондове. Това също е уникална възможност за участниците и поканените експерти да работят съвместно и да обменят опит. „ФИ кампус“ за 2018 г., където бяха обсъдени възможностите, предлагани за финансови инструменти по регламента „Омнибус“, се проведе миналия декември в Брюксел. Участваха повече от 360 заинтересовани страни от всички държави в ЕС.

Можете ли да споделите някои истории на успеха? Как работи поддръжката на *fi-compass*?

Като част от техническата помощ за *fi-compass*, чрез многорегионалната

помощ се финансират проекти, целящи потенциалното използване на финансови инструменти в приоритетни области на инвестиране.

В рамките на проекта „Революиращи инвестиции в градовете“ са установени общите нужди от финансиране в градовете, като така се идентифицират онези сектори, в които финансовите инструменти могат да подкрепят проекти, съгласувани с приоритетите на политиката на даден град.

Проектът „Energiefonds Den Haag“, градски фонд, създаден през 2013 г. В Хага като част от инициативата JESSICA с цел съвместно финансиране на енергийни проекти, интегрирани в плановете за устойчиво градско развитие, чрез заеми, гаранции и инвестиции в собствен капитал, е предмет на конкретно проучване. Финансиран от национални и европейски източници на финансиране, текущата обща сума за проекта е 18,4 милиона евро. Един от факторите за успеха беше решението първоначално да се създаде фонд като пилотна инициатива с ограничен размер. Други градски фондове могат да надграждат този опит чрез стартиране в малък мащаб и тестване на дадена инвестиционна стратегия с умерени финансови ангажименти.

По „Революиращи инвестиции в градовете“ е установен и проектен градски фонд, гъвкав модел, който може да се адаптира към специфичните нужди на градовете в ЕС в подкрепа на градското развитие (това ще бъде представено в следващото издание на „Панорама“). ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://europa.eu/vK73RD>
<https://www.fi-compass.eu/>

Северозападна Румъния: фокусиране върху устойчиво регионално развитие

Северозападният регион на Румъния е със стратегическо географско местоположение в Европа и той е проактивно зает в индустриите на бъдещото, като същевременно остава дълбоко вкоренен в своята история и природа.

Северозападният регион е един от осемте развиващи се региона на Румъния и се състои от шест окръга: Бихор, Бистрица-Нъсруд, Клуж, Марамуреш, Сату Маре и Сълаж. Той заема стратегическо положение на границата с Унгария и Украйна и своите съседи в централния, западния и североизточния регион на Румъния.

Регионът се простира върху площ от 34 159 квадратни километра, което съставлява 14,32% от общата площ на страната, с население от 2 730 132 жители. Пет европейски пътища пресичат региона, в момента се изгражда магистрала и регионът се слави с три международни летища. В тази предимно селска и разнообразна област, известни университети и бизнес инфраструктури съществуват съвместно с красиви села, прекрасни пейзажи и впечатляващи исторически сгради.

Привлекателен за цялата страна

Северозападна Румъния е един от по-живописните региони на страната благодарение на Западнорумънските планини и специалното културно и фолклорно наследство в тази уникална етнографска област. Това е многоетнографски регион, където румънци, унгарци, немци, арменци, роми и други групи живеят рамо до рамо.

Най-големите градове в региона са Клуж Напока – вторият по големина град в Румъния (според преброяването от 2011 г.) – Бая-Маре, Орадя, Залъу, Сату Маре и Бистрица. Те се считат както за регионални центрове на икономическо развитие, така и за градове със специално културно и историческо наследство. В региона има три метрополитни области: Клуж Напока, Орадя и Бая-Маре.

По отношение на регионалната икономика Северозападният регион се класира на четвърто място по БВП и на пето място по износ и се стреми да стане един от най-динамично развиващите се региони в Централна и Източна Европа.

< Градският съвет на Орадя е една от многото красиви градове в историческия румънски град

С развита икономика, базирана на услуги и промишленост, той се гордее и с най-високата специализация в областта на електрическите машини и оборудване и широк асортимент на износ, в това число мазнини и масла, дървесина и дървени изделия, обувки и шапки, мебели и оптично, фотографско, кинематографско оборудване и медицински и хирургически инструменти и апарати. Регионът се слави и с най-високата концентрация на ИТ компании извън столицата Букурещ.

Румъния е с един от най-големите селскостопански сектори в Европа. Северозападният регион се нарежда на шесто място в държавата по култивирани площи, предоставяйки работни места на над 340 000 души в отглеждането на различни култури, сред които зърнени култури, кореноплодни зеленчуци, ягоди, гъби, ябълки, праскови, нектарини и ядки. Регионалните рибовъдни стопанства имат значителен дял (над 25%) от общата стойност на рибни продукти в страната. Горското стопанство заема четвърто място, въпреки че в цялата страна секторът продължава да изпитва много ниска производителност поради остаряло оборудване и лоша пътна инфраструктура.

Туризмът е друг основен сектор в региона с културен, здравен, селски и екотуризм, като той се възползват в голяма степен от защитените планински райони в региона и от природното и културното наследство.

Въпреки че броят на завършилите висше образование и записването в университетите са намалели (2014 г.), регионът все още отчита най-голям брой изследователски, развойни и иновационни звена след Букурещ. От почти 3500-те служители, занимаващи се с научно-изследователска дейност (2014 г.), почти половината са жени, което е доста над средното за ЕС. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://www.nord-vest.ro/>

АГЕНЦИЯТА ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И СЕВЕРОЗАПАДНИЯТ СЪВЕТ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Северозападната агенция за регионално развитие (APP) е независима регионална организация, създадена като публичен орган с корпоративен статус, работеща в сферите, свързани с регионалното развитие. В своята дейност Агенцията се ръководи от свои собствени ценности и мисия. Нейните главни цели включват намаляване на регионалните различия, подкрепа за устойчивото и икономическото развитие на региона и повишаване на вътрешното, междурегионалното, европейското и международното сътрудничество.

Главните правомощия на APP включват създаване на регионални планове и стратегии за развитие. С течение на времето, заедно с комитетите за регионално планиране, Агенцията е създавала стратегически планове за регионално развитие за програмните периоди 2000 – 2002 г., 2004 – 2006 г., 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г.

По отношение на регионалните програми APP е била изпълняващият орган за предприєдинителни фондове за ФАР „Икономическо и социално сближаване“ и държавните програми от 1999 г. до 2006 г.

От 2007 г. до 2013 г. Агенцията е действала като посреднически орган за регионалната оперативна програма РОП „Регионално и селищно развитие“, която беше съвместно финансирана от Структурните фондове; управителният орган за РОП за периода 2007 – 2013 г. беше Министерството на регионалното развитие и публичната администрация (МРРПА).

За периода 2014 – 2020 г. APP е междинното звено за РОП „Регионално и селищно развитие“ за периода 2014 – 2020 г., която е съвместно финансирана от Структурните фондове; управителният орган за РОП за периода 2014 – 2020 г. е МРРПА.

Съветът за регионално развитие (СРР) е органът, вземащ решения на регионално равнище, и е сдружение на доброволци от местните общности в шестте окръга на региона.

Инвестиране в социалното сближаване

Марчел Болош, генерален директор на Северозападната агенция за регионално развитие споделя пред списание „Панорама“ своите възгледи за въздействието, което политиката на сближаване, инвестициите на ЕС и регионалното финансиране са оказали – и ще продължат да оказват – върху неговия регион.

Как подкрепата от ЕСИФ променя качеството на живот във вашите градове и регион? Моля ви, споделете някои примери за истории на успеха.

Северозападният регион е със стратегическо местоположение в Европа и Румъния и той участва активно в секторите на бъдещото, като същевременно е дълбоко вкоренен в историята. Динамични градове, известни университети и инфраструктури за бизнес и свободно време съществуват съвместно с живописни села, великолепна природа и впечатляващи паметници. Главната цел на региона за периода 2014 – 2020 г. е да се постигне ръст на регионалната икономика чрез многоизмерно и интегрирано развитие, за

да се намалят вътре- и външнорегионалните различия и да се подобри регионалният стандарт на живот.

Чрез оперативната програма на Европейския фонд за регионално развитие в текущия финансов период 2014 – 2020 г. фокусът е върху няколко сфери, където финансирането е важно за подобряване на качеството на живот на жителите на шестте окръга в Северозападния регион: Бихор, Бистрица-Нъсруд, Клуж, Марамуреш, Сату Маре и Сълаж.

През програмния период 2014 – февруари 2019 г. бяха стартирани и в момента се изпълняват финансирани с безвъзмездни средства проекти в следните области: i) насърчаване на трансфера на технологии; ii) подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия; iii) намаляване на въглеродните емисии;

iv) подкрепа за устойчивото градско развитие; v) устойчиво съхраняване и използване на културното наследство; vi) подобряване на пътната инфраструктура от регионално значение; vii) развитие на устойчив туризъм; viii) развитие на здравната и социалната инфраструктура; ix) подобряване на образователната инфраструктура; и x) подкрепа за възстановяването на малките и средните градове.

От проектите, успешно изпълнени по регионалната оперативна програма за периода 2007 – 2013 г., бих желал специално да спомена: „Развитие на рекреативния туризъм чрез създаване на курорта за термално лечение „Нимфеа“ в Орадя, „Възстановяване на историческите паметници на Симион Барнучу и казиното в град Клуж Напока“ и „Създаване на германския център в Бистрица чрез възстановяване на историческата къща на майстора на сребърни изделия“.

Какво е допринесло за успешното прилагане на инвестициите на ЕС на място?

Сътрудничеството между месните институции (окръжни съвети, градски съвети), регионални институции, като Северозападната агенция за регионално развитие (АРР), национални институции (управляващи органи)

< Реката Кришул Репеде се извива през центъра на Орадя

и европейски институции (Комисията и Парламента) беше много важно.

По подобен начин се фокусирахме върху разбиране на нуждите на потенциални и съществуващи бенефициери, като им помогнахме да предложат и изпълнят осъществими проекти, които да допринесат за постигане на главната цел на региона: да намали вътре- и външно-регионалните различия и да се повиши стандартът на живот.

Освен това беше критично важно да се създадат преки връзки между местните и регионалните институции, както и частния сектор и бизнес предприемачите. С тази цел APP дава достъп до две ИТ платформи за бенефициери и партньори.

Платформата за наблюдение на ГД „Регионална и селищна политика“ (<https://regio.nord-vest.ro>) предоставя информация в реално време за фазата на изпълнение на проекти, считани за приоритетни теми за развитието на региона.

И най-накрая, платформата „INNO – Преосмисляне на бизнес мрежите“ за регионални инвестиции (вж. стр. 20) (<https://www.inno.ro>) предоставя решения за непосредствени проблеми, като достъп до източници на финансиране, намиране на бизнес партньори, трансфер на технологии, подбор и обучение на персонал.

Въз основа на вашия опит и далновидност, какви са основните послания за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., които са от значение за териториите/регионите с географски особености?

Вярвам, че модернизирването на политиката на сближаване, вече предложено от Европейската комисия, ще донесе много ползи и за Северозападния регион на Румъния. Намалването

на бюрокрацията, предоставянето на по-прости начини за изискване на плащания и въвеждането на единна регулаторна рамка за фондовете, предоставени на регионите, вече получават положителен отзив.

Въз основа на вашия опит с прилагането на регионалните инвестиции, кои фактори са важни за по-добрата подкрепа на потенциала и активите на региони с географски особености?

Мисля, че важните фактори, допринасящи значително за подкрепата и овладяването на конкретния потенциал на региони със специфични географски характеристики, включват разбиране от страна на местните, регионалните и националните административни институции в тези сфери на предимствата, които те имат, и как

могат да ги овладеят чрез достъп до безвъзмездна помощ, привличане на инвестиции и популяризиране на туризма.

Същевременно с това, много тясното трансгранично сътрудничество следва да се разшири и в други региони, съседни на граничните региони, където областите със специфични географски характеристики обхващат региони от няколко държави – членки на ЕС.

И най-накрая, трябва да има местен подход към развитието на въпросните региони, предназначен да допълва развитието на съседните региони и така да допринесе за постигането на регионалното сближаване, което желаем. ■

ПРОДЪЛЖАВАМЕ ДОБРАТА РАБОТА

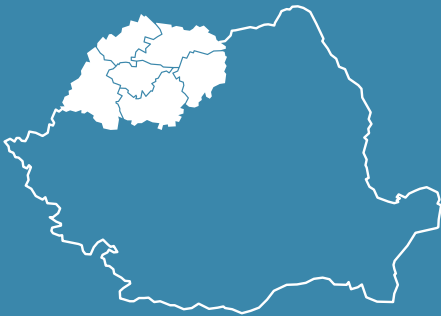
Според Емил Бок, кмет на Клуж Напока, пътят към просперитета на всички европейски граждани и консолидирането на Европейския съюз преминава през политиката на сближаване. Политиката на сближаване трябва да се счита за приоритетна политика, от която зависи бъдещето на ЕС.

В Клуж Напока повечето от важните проекти, позволили ни да приложим и постигнем стратегическите цели за по-добро качество на живот за нашите жители, бяха финансирани чрез програми на политиката на сближаване. За периода 2021 – 2027 г. един нов инструмент за сътрудничество – Европейската инициатива за градовете – притежава потенциала да предостави достъп до финансиране на нашите проекти за иновации и градска мобилност, за да можем да продължим с работата, която сме свършили досега.

Много е важно политиката на сближаване да продължи и да се заздравя в бъдеще, тъй като тя влияе директно на живота на всеки и всички в ЕС. Опростяването на процесите също трябва да се счита за цел, както и запазването на модела „n+3“ за следващия финансов процес.

Северозападна Румъния

Регионът, който обединява шест окръга с площ от 34 160 кв. км, се ръководи от принципите на устойчивото развитие, уважението към традициите и историческото, природното и архитектурното наследство и възползването от етническото, културното и религиозното многообразие.

НАСЕЛЕНИЕ: 2,7 милиона, съставляващо приблизително 13% от общото население на страната. Румънците съставляват почти 75% от тази цифра заедно с унгарци, роми, украинци и немци.

ПАЗАР НА ТРУДА: през 2015 г. равнището на заетост за страната е 42,33%, а за региона – 45,88%. От тях 28,16% са заети в селското стопанство, 23,04% в промишлеността, 13,02% в търговията и 6,48% в строителството.

ИКОНОМИКА: през 2014 г. БВП на глава от населението в стандарти за покупателна способност (PPP) възлиза на 13 100 PPS/жител, което е 48% от средната стойност за ЕС и 4-та в Румъния като цяло. Международният търговски износ по сектори варира от 34% от общия износ на региона за машини и механични уреди, електрооборудване, звукозаписни и фотографски устройства до 6% за различни изделия и мебели, неблагородни метали, текстил и облекло и пластмасови и каучукови изделия. Съществува и регионално сравнително предимство в продукти, като мазнини и масла, дървесина, текстил, обувки, електрически машини и оборудване и мебели.

ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ: само 3,49% от населението са завършили висше образование. През 2014 г. броят на студентите (в 8-те акредитирани публични висши институции/университети в региона) е спаднал с 9,26% до 90 418 спрямо спада на национално равнище, който е 7,56% (2005 – 2014 г.). Въпреки това регионът е втори по брой НИРД звена в Румъния, с дял от националните разходи за НИРД през 2013 г., възлизащ на 9%.

Дялът на иновативните дружества е спаднал значително от 27% от общия брой дружества между 2004 – 2010 г. до едва 12% през 2012 г., което нарежда региона на последно място на национално равнище.

През 2014 г. 3485 души са били заети в НИРД, от които 2280 са изследователи. Почти половината от служителите в сектора на НИРД са жени (48,6%), много повече от средното за ЕС (35%).

Има 26 МСП на 1000 жители в региона спрямо 23 в Румъния и 44 в ЕС-28. Помощните структури включват 15 акредитирани индустриални парка, в които се помещават 178 компании с 10 000 служители. Има и технологичен парк – парк Liberty, частна инициатива, чиято цел е да улесни връзката и комуникацията между компаниите в свързани области. Парк Tetropolis е основан на партньорство между местните органи и университети в Клуж Напока; а Hanna Instruments е частен научен парк, притежаван от многонационална компания, разработваща лабораторно оборудване и аналитични инструменти. Регионът разполага и с три бизнес инкубатора и четири големи логистични парка и подкрепя кълстерни инициативи в дейности и проекти в областта на водоснабдяването, ИТ, мебелната промишленост, енергетиката, селското стопанство и козметиката.

ДРУГИ ОСНОВНИ ОТРАСЛИ: над 340 000 регионални работници са заети в селското стопанство, доминирано от зърнени култури, кореноплодни зеленчуци, ягоди, гъби, плодове и ядки. Дялът на регионалните рибовъдни стопанства (25%) от общата стойност на румънските рибни продукти и горското стопанство се нарежда на четвърто място по отношение на националната горска площ. Туризмът има много голяма притегателна сила в региона, където посетителите могат да се насладят на голямото разнообразие от музеи, замъци, крепости и религиозни обекти, както и градската архитектура. С 14 сертифицирани курорта, медицински центъра и спа хотели, здравният туризъм е друг основен фактор за привличане на посетители, докато селският туризъм процъфтява в широкоразпространените защитени природни области в планините Марамурешулуи, Апусени и Родна.

КРЕПОСТТА ОРАДЯ, ОБНОВЕНА КАТО ЕВРОПЕЙСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ КОМПЛЕКС

Целта на съживяването на крепостта Орадя в окръг Бихор е този важен паметник – и неговата 1000-годишна история – да се постави обратно на националната, регионалната и международната карта. Благодарение на финансирането от около 36 780 329 румънски леи (около 7 725 158 EUR), включващо 23 197 387 румънски леи (4 871 953 EUR) от ЕФРР, крепостта е станала представителен регионален център за културно наследство и туризъм. Обектът сега помещава офисите на местните публични органи, местни и културни институции и НПО, които са бенефициери на проекта, заедно с жителите и посетителите на Орадя.

Освен това проектът за реновиране привлича допълнителни парични потоци на регионално и местно равнище и създава нови работни места в сферата на културата, туризма и свързаните икономически сектори. До края на проекта през 2015 г. са били създадени или запазени 119 работни места и са били установени 19 поста в културния туризъм. До 2018 г. се забелязва 300% увеличение на броя на посетителите на обекта, привличащ допълнителни парични потоци на регионално и местно равнище и създаващ нови работни места в секторите на културата и туризма и свързаните с тях икономически сектори.

ПОДХОДЯЩ ЗА ЦЕЛТА СИ: СПА ХОТЕЛЪТ NYMPHAEA В ОРАДЯ

Чувство на благоденствие започна да се шири отвъд град Орадя в окръг Бихор, когато проектът Nymphaea приключи през 2016 г. Освен чудесна атракция за местната общност, посетители и предприятия от близо и далеч са се възползвали от предимствата на най-големия воден парк в този регион на Европа.

За търсещите адреналин, за търсещите спокойна, отпускаща и лечебна среда, или и двете, аквапарк Nymphaea е използвал най-новата технология в рамките на своята площ от седем хектара, за да създаде завладяващ, изпълнен със забавя и вода свят. Атракциите включват 10 пързалки, 15 басейна за плуване и релаксация, детски кътове, шест сауни, салони за масаж, турска баня, спортни кортове и ресторанти.

С бюджет от 88 342 934 румънски леи (18 555 966 EUR), включително 32 343 888 румънски леи (6 793 663 EUR) от ЕФРР, проектът е увеличил средния брой туристи в комплекс Nymphaea със 100% и е създал 50 нови работни места в комплекса.

www.aquapark-nymphaea.ro/

INNO.RO – ПРЕОСМИСЛЯНЕ НА БИЗНЕС МРЕЖИТЕ

Целта на интернет платформата, разработена от отдела за регионални инвестиции и иновативни финансови инструменти на APP на Северозападна Румъния, е да създаде динамична онлайн екосистема, която да определя и създава възможности за развитие на своите членове.

Зрялата и конкурентна бизнес среда се нуждае от цифрови комуникационни възли, чрез които могат лесно да се споделят информация и ресурси. С тази цел формирането на общност от професионалисти чрез онлайн платформа и предоставянето на инструменти и решения, адаптирани към текущите технологии, е естествен отговор на съществуващите пазарни нужди.

Платформата се е зародила от нуждата от онлайн екосистема, която би дала възможност на заинтересовани страни във високоэффективна и иновативна бизнес среда, стартиращи предприятия, изследователи, местни органи, големи компании, банки и разработчици да осъществяват контакт бързо и ефективно.

INNO е нашето регионално решение в отговор на глобално предизвикателство: как можем да използваме най-новите бизнес решения, за да овладеем потенциала на капитала и човешките ресурси в една конкурентна среда? Това превръща бизнес средата в бизнес общност. Динамичният цифров възел и онлайн център комбинира предприемачески, икономически, академични и административни решения за 21-ви век. Всеки модул предлага специфични инструменти и решения в отговор на нуждите на утрешния пазар днес. Има шест различни модула, разнообразни ресурси и различни типове профили, достъпни за потребители от различни сектори. Съществуват насоки за достъп до източници на финансиране, намиране на подходящи бизнес партньори, подбор и обучение, ефективен трансфер на технологии, ускорени иновации и много други.

Успоредно с платформата сме разработили мобилното приложение INNO (налично в AppStore и Google Play), чрез което първоначално ще предоставяме на потребителите новини в сферите, обхванати от INNO.RO, и известия от платформата. Приложението ще се развива непрекъснато, а бъдещите версии ще позволяват на потребителите да управляват всички дейности на платформата.

Текущият модел е само първата стъпка към разработката на необходимата онлайн екосистема. Насърчават се препоръки от потребители или предложения за подобрене. Каним ви да създадете акаунт, да използвате платформата и да ни изпратите своя отзив!

www.inno.ro

СТАНЦИИ НА САМООБСЛУЖВАНЕ ЗА НАЕМАНЕ НА ВЕЛОСИПЕДИ СЕ ПОЯВЯВАТ ПО ПЪТИЩАТА В КЛУЖ

В окръг Клуж, община Клуж Напока и кметствата на Флорещ и Апахида са обединили сили, за да развият свързана мрежа от пътища и маршрути, покриващи приблизително 52 километра. За реализиране на проекта е била започната кампания за популяризиране на колоезденето в градската област. Общият бюджет от 14 422 085 румънски леи (3 031 224 EUR), включващ 8 926 309 леи (1 876 114 EUR) от ЕФРР, е бил използван за създаване на 10,81 километра нови велосипедни алеи и 50 станции на самообслужване за наемане на велосипеди. Освен това екипът на проекта е съставил и разпространил 30 000 брошури и един промоционален филм.

Сред бенефициерите на проекта са жителите на градския район, колоездачната общност, ученици и други групи, живеещи във временни жилища, както и бизнес общността. В резултат на това 6000 потребители са се регистрирали за използване на схемата само за една година.

www.primariaclujnapoca.ro; www.clujbike.eu

ЦЕНТРАЛЕН ПАРК „ОЗЕЛЕНЯВА“ КАЧЕСТВОТО НА ГРАДСКИЯ ЖИВОТ В БАЯ МАРЕ

В окръг Марамуреш жителите на община Бая Маре и съседните райони са основните бенефициери на новия централен обществен парк в региона, разработен чрез повторно използване, ремоделиране и подобряване на пространството за създаване на зона за отдих и почивка. ЕФРР е подкрепил проекта с 10 114 404 румънски леи (2 124 795 EUR) към общия бюджет от 15 921 814 румънски леи (3 344 795 EUR), като целта е от него да се възползват както местните общности, така и посетителите в областта.

Паркът и изложбеният център за кактуси е разработен чрез засаждане на дървета, живи плетове и разсади, изграждане на четири естради, три перголи и детска площадка, изграждане на пешеходни пътеки и напоителна система с цел увеличаване на наличното зелено пространство на жител. Новите съоръжения са особено привлекателни за начинаещи художници, които могат да представят работата си в три определени района, както и ученици, посещаващи уроци по ботаника и екология съгласно образователните разпоредби на парка.

www.baiamare.ro

ВРЪЩАНЕ КЪМ КОРЕНИТЕ, ЗА ДА СЕ ПРЕСЪЗДАДАТ ГРАДИНИТЕ НА ОРАДЯ НА ПИАТА УНИРИИ

„Пиата Унирии“ – или „Площадът на съединението“ – е символично място в община Орадея, славещо се с много грандиозни забележителности. Работата, извършена по време на проекта, е променила облика на площада в полза на жителите, посетителите и туристите, както и институциите и предприятията с офиси там.

След мащабните възстановителни дейности през 2015 г. „Площадът на съединението“ се е превърнал в историческия и културния център на града, привличащ десетки хиляди туристи със своите исторически паметници и дворци, както и модерни ресторанти и кафенета. ЕФРР е предоставил финансиране в размер на 14 378 829 румънски леи (3 022 028 EUR) към общия бюджет от 24 084 363 румънски леи (5 061 517 EUR), помагайки за финансиране на 11 новосъздадени постоянни работни места и повишавайки привлекателността на централното място за културни събития и икономически дейности.

www.oradea.ro

Подкрепа от политиката на сближаване за чиста енергия на островите на ЕС

Островите, където живеят приблизително 15 милиона европейци, притежават потенциала да са водачи в прехода към чиста енергия, като прилагат нови технологии и въвеждат иновативни решения. ЕС осигурява подкрепа – предлагайки нови възможности за растеж и работни места.

Европейският съюз работи, за да развие и подкрепи потенциала за чиста енергия на европейските островни общности.

Парижкото споразумение отчита, че островите са особено уязвими на промените в климата и прекалено зависими от изкопаеми горива и енергиен внос. В ЕС съществуват над 2200 населени острова. Въпреки че имат достъп до възобновяеми източници на енергия, като вятърна енергия, слънчева енергия и енергия от морските вълни, много от зависят от скъпоструващ внос на изкопаеми горива за своите енергийни доставки.

Много от европейските острови са малки изолирани системи и малки пазари. Въпреки това островите, където живеят приблизително 15 милиона европейци, притежават потенциала да са водачи в прехода към чиста енергия, като прилагат нови технологии и въвеждат иновативни решения.

И наистина островите и островните региони са специфичен случай по отношение на енергийната политика заради своята изолация, както и потенциала им да изпробват и представят нови решения.

» Островите притежават потенциала да са водачи в прехода към чиста енергия, като прилагат нови технологии и въвеждат иновативни решения. «

Поемане на инициативата

Инициативата „Чиста енергия за островите в ЕС“ като част от Стратегията на енергийния съюз, предоставя дългосрочна рамка, за да помогне на островите да произвеждат своя собствена устойчива и евтина енергия. Това ще доведе до:

- **намалени енергийни разходи**, много по-голямо производство на възобновяема енергия и изграждане на съоръжения за съхранение на енергия и системи за търсене и предлагане, използващи най-новите технологии;
- **по-добро осигуряване на енергия за островите**, които ще са по-слабо зависими от внос;
- **подобро качество на въздуха**, по-малко емисии на парникови газове и по-малко въздействие върху естествената среда на островите; и
- **създаването на нови работни места** и бизнес възможности, насърчаващи икономическата самостоятелност на островите.

Инициативата „Чиста енергия за островите в ЕС“ е първоначално стартирана през май 2017 г. В Малта, където Европейската комисия и 14 държави – членки на ЕС¹, са подписали политическа декларация. Поканени са да се присъединят и други държави членки.

През 2018 г. е създаден специален секретариат за инициативата, който предоставя цялостни насоки за островите за това как да стартират и реализират напредък в своя преход към чиста енергия. Те са под формата на методология за ангажиране на заинтересованите страни, подкрепа при подготовката на преходни програми, изграждане на

капацитет, техническа подкрепа за разработване на проекти и финансови планове, както и възможности за изграждане на мрежи и общности.

След покана през февруари 2019 г. бяха избрани 26 пилотни проекта, които да получат подкрепа за изготвянето на програми за прехода към чиста енергия. През първата фаза шест острова – **остров Аран** (Ирландия), **Црес-Лощин** (Хърватия), **Сифнос** (Гърция), **Кулатра** (Португалия), **Салина** (Италия) и **Ла Палма** (Испания) – ще разработят и публикуват своите програми до лятото на 2019 г. Другите 20 острова, намиращи се в Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Италия, Португалия, Финландия, Швеция и Обединеното кралство, ще направят това до лятото на 2020 г.

26-те острова бяха избрани според потенциала си да установят висококачествен процес на преход с подкрепа от секретариата. За да служат като вдъхновяващи примери за възможно най-голям брой европейски острови през предстоящите години, специално внимание е отделено на включването на острови, обхващащи широко разнообразие от географски и контекстуални условия.

Финансиране от ЕС за инвестиции в чиста енергия, включително на островите, е достъпно например чрез политиката на сближаване, „Хоризонт 2020“, програмата LIFE, Европейския фонд за стратегически инвестиции и програмата „Свързване на Европа“.

Специализирана подкрепа от политиката на сближаване

Инициативата „Чиста енергия за островите на ЕС“ отговаря в голяма степен на цялостните цели на политиката на сближаване за икономическо, социално и териториално сбли-

1) Естония, Гърция, Испания, Германия, Дания, Франция, Хърватия, Ирландия, Италия, Кипър, Малта, Португалия, Швеция, Финландия

ВЪЗОБНОВЯЕМИТЕ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ СЕ ПРЕВРЪЩАТ В ГОРЕЩА ТЕМА В АГИОС ЕФСТРАТИОС („АИ СТРАТИС“) В ГЪРЦИЯ

Целта на проекта „Зелен остров“ на Аи Стратис, съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие, е поне 85% от енергийното потребление на острова да идва от източници, генерирани от вятърни и фотоволтаични системи. Като много други гръцки острови, разположени далеч от сушата, Аи Стратис не е свързан с националната електропреносна мрежа. Досега островът е разчитал на дизелови генератори на обществената енергийна корпорация. На острова ще бъдат инсталирани както вятърни, така и фотоволтаични системи.

Голям турбинен и фотоволтаичен парк ще произвежда електроенергия, излишъкът от която ще бъде преобразуван в топлинна енергия, след което тя ще бъде съхранявана в резервоари. С изграждането на нова отоплителна мрежа системата ще осигурява топлинна енергия за сградите и къщите на острова. Проектът, стартирал през 2017 г. С общ бюджет 8,5 милиона евро, се очаква да завърши през 2022 г. (заедно с изпитвателния пуск). Към днешна дата е изготвено законодателството за определяне на проекта като пилотен проект, проведени са проучвания за хибридна станция и централно отопление и са проведени консултации със съответните заинтересовани страни по въпросите на междусистемното свързване, управлението и ценообразуването.

жаване в ЕС. Политиката дава ключов принос за реализиране на Европейския съюз на място, включително на островите в ЕС.

Това включва инвестиции в енергийна ефективност, възобновяема енергия, интелигентна енергийна инфраструктура и прехода към декарбонизиран транспортен сектор, както и нисковъглеродни изследвания и иновации. Тези инвестиции не само допринасят за целите на Европейския съюз и помагат на държавите членки да постигнат целите на ЕС в областта на климата и енергетиката, но и благоприятстват регионалното развитие, конкурентоспособността, растежа и работните места, докато се борят с енергийната бедност

и подобряват сигурността на енергийните доставки. Всички те са важни ползи и за островите.

По своята същност политиката на сближаване предоставя структурен и дългосрочен отговор на предизвикателства, пред които са изправени различни региони, в това число и островите. Програмите позволяват специализиран подход, разработен в партньорство с ключови действащи лица на място, както и адаптиране към променящи се обстоятелства.

Друг елемент, който може да е особено важен за много острови, е че политиката на сближаване поставя специален фокус върху базираните на място иновации, надграждайки

стратегии за „интелигентна специализация“. По този начин тя е основната политика на ЕС, подкрепяща териториално сближаване и дългосрочно инвестиране в райони с географски особености.

Макрорегионалните стратегии на ЕС, обхващащи Алпийския регион, Балтийско море, региона на река Дунав и региона на Адриатическо и Йонийско море, както и Европейското териториално сътрудничество – Interreg – могат също да играят важна роля, като допълнително подкрепят енергийните въпроси, в това число и обмена на знания и опит сред островите.

Реализирането на висококачествени енергийни проекти на място е от ключово значение за успеха, не на последно място за постигане на осезаеми подобрения за гражданите и бизнеса и за ускоряване на декарбонизацията на островите в ЕС. В този контекст работата по „Чиста енергия за островите на ЕС“ може да е особено полезна. Разработването на програми за прехода към чиста енергия, изграждането на капацитет и техническата подкрепа за участващите острови, както и обменът на опит и идеи означават, че това може да бъде ефикасно средство за създаване на набор от качествени проекти, които да кандидатстват за съвместно финансиране от политиката на сближаване.

ПРЕХОД КЪМ ПО-ЧИСТ ТРАНСПОРТ В ГОТЛАНД, ШВЕЦИЯ

Съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие, проектът „Устойчив транспорт“ цели да подобри енергийната ефективност и да намали емисиите на парникови газове на остров Готланд. По-конкретно, проектът ще се съсредоточи върху националната цел за 70% намаление на въздействието върху климата на транспортния сектор на Швеция до 2030 г. Проектът цели да ангажира МСП, заети пряко с пътният транспорт или притежаващи машини, използвани за индустриални или строителни цели. Целта е да се помогне на тези фирми да подобрят работата си към енергийна ефективност чрез организиране на лекции, семинари и предоставяне на консултации по въпросите за енергийна ефективност. Друг аспект на проекта е фокусиран върху допълнителното използване на обществения транспорт, в това число подобрени интермодални решения за мобилност. Общият бюджет за проекта, който се изпълнява от 2018 г. до 2021 г., е около 1 милион евро. В дългосрочен план проектът „Устойчив транспорт“ цели да помогне за намаляване на въздействието на транспорта на острова върху климата чрез подобрена енергийна ефективност и по-широко използване на възобновяема енергия.

<https://klimatsynk.se/projektportfoljer/hallbara-transporter/hallbara-transporter.html>

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ СИЦИЛИЯ И МАЛТА ЗА ЗАПЪЛВАНЕ НА ПРОПУСКИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВЪЗОБНОВЯЕМАТА ЕНЕРГИЯ

Проектът „Сценарии за възобновяема енергия на островите“, съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие, определя общи стратегии за запълване на пропуските, разделящи Сицилия и Малта от средната стойност за Европа за използване на възобновяема енергия, и насърчава трансфера на технологии и добри практики. Освен това са предприети мерки за сравнение и оценка на енергийните стратегии от екологична и социално-икономическа гледна точка и за съставяне и изпълнение на план за действие за по-добро разпространение на възобновяеми източници.

Проектът е създал екологична, социално-икономическа банка с данни, свързана с използването на източници на възобновяема енергия, и атлас на възобновяемата енергия за картографиране на инсталации и добри практики на територията на Малта и провинциите Агридженто и Рагуза в Сицилия. Обменът и разпространението на добри практики също са резултат от две обиколки за възобновяема енергия, представили най-значимите инсталации за възобновяема енергия пред студенти и изследователи. Стратегиите за въвеждане на възобновяема енергия са били разработени в резултат на енергиен форум, на семинар, организиран на пленарна сесия, и четири групи на заинтересовани страни, съставени от предприемачи, инженери, политици и граждани. Накрая, на всяка територия е била създадена мрежа за обмен между информационни звена за възобновяема енергия, свързваща трансгранични партньори, за да информира и повишава осведомеността относно възобновяемата енергия. Проектът е бил изпълняван от 2011 г. до 2012 г. С общ бюджет 0,6 милиона евро.

<https://bit.ly/2TLqZ76>

Например **Менорка** в Испания работи, за да подобри и актуализира своята стратегия за декарбонизация за 2030 г. и ще получи подкрепа от секретариата като един от пилотните региони, споменати по-горе. Стратегията за декарбонизация е напреднала и има за цел да постигне 85 % дял на възобновяемите енергийни източници в производството на електроенергия до 2030 г. и значително намаляване на използването на изкопаеми горива и електрификация на транспорта и сградите, заедно с цялостен набор от мерки, които да направят енергийната система годна за такъв висок дял на възобновяема енергия, включително съхранение в батерии. Тя също така цели да предостави редица съпътстващи ползи, сред които сигурност на доставките, социално участие, ползи за местната икономика и работни места, екологична устойчивост и интеграция в ландшафта и наследството на острова, тъй като Менорка е биосферен резерват на ЮНЕСКО.

Комисията също подкрепя усилията по-пряко, ангажирайки се в дискусии за начините за напредък на стратегията, за максимално използване на наличното финансиране от ЕС, включително Европейския фонд за регионално развитие, и за стимулиране на частните инвестиции. През януари 2019 г. се проведе съвместно посещение на представители на генералните дирекции на Комисията за регионална и селищна политика и енергетика с цел подпомагане на работата, и обменът между тях ще продължи.

Политиката на сближаване е един от най-важните източници на финансиране за постигане на енергиен преход от най-отдалечените региони. В резултат на ангажимента, поет със Съобщението за създаване на стратегия за най-отдалечените региони, приета през октомври 2017 г., да се интегрират в рамките на ЕС и в международен план чрез инициативата „Чиста енергия за островите в ЕС“, добрите практики, разработени от тези региони, играят важна роля в тази инициатива.

Например **Канарските острови** са били домакин на втория форум „Чиста енергия за островите в ЕС“ по време на своето председателство на Конференцията на председателите на най-отдалечените региони, на който всички най-отдалечени региони могат да представят добри практики в сферата на енергетиката. Като друг пример, остров Реюнион е експериментирал, заедно с представители на Комисията и френската национална администрация, с нов инструмент за управление, предложен в Съобщението, за да ускорят енергийния преход.

Инвестиране в енергийния преход

Ориентирано към бъдещето, предложението на Комисията за политиката на сближаване през следващия финансов период 2021 – 2027 г. е да подчертае приоритетите, които ще помогнат на Европа да остане конкурентна и да се адаптира към глобализацията и технологичните промени, включително предизвикателствата, свързани с прехода към чиста енергия.

За да се насърчи и задейства чист и справедлив енергиен преход, ще трябва задължително да бъдат съсредоточени значителни суми върху цел на политиката за по-екологосъобразна, нисковъглеродна Европа, включително инвестиции в енергийна ефективност, възобновяема енергия и интелигентни енергийни системи, мрежи и съхранение на местно равнище.

Освен това чрез предложението се осигурява важна подкрепа за преодоляване на по-широки предизвикателства, свързани със структурната трансформация, като прехода към чиста енергия. Това включва подкрепа за икономическа диверсификация – например подкрепа за МСП, бизнес инкубатори, иновации и за сътрудничество между промишления сектор и изследователите, изграждане на капацитет и умения, както и за устойчив транспорт и социално приобщаване.

По всички тези начини политиката на сближаване помага на държавите членки и регионите, в това число и островите, да предвиждат и управляват по целенасочен и персонализиран начин последиците от структурните промени, свързани с прехода към чиста енергия и други текущи предизвикателства. Често различните местни обстоятелства не позволяват универсални решения и подкрепата трябва да е съобразена с местните условия и да предлага интегрирани отговори на местните нужди. Политиката на сближаване може да предостави задвижващ механизъм за популяризиране на диверсификацията и да подобри веригата на добавената стойност в регионите на ЕС въз основа конкретно на техните стратегии за „интелигентна специализация“.

С оглед на подготовката за следващото поколение програми на политиката на сближаване, докладите за държавите в рамките на Европейския семестър за 2019 г. и тяхното специфично приложение за инвестиционни насоки за финансирането по политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г., подчертават важността на чистата енергия на островите, когато това е целесъобразно.

Островите в целия ЕС се приканват да изследват всички налични възможности за подкрепа по политиката на сближаване за своята декарбонизация през текущия период, а така също и през следващия. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://europa.eu/!Cq49rt>

<https://euislands.eu/clean-energy-islands-start>

Географията на недоволството в ЕС

С предстоящите избори за Европейски парламент от 23-ти до 26-ти май, се ражда увеличаващо се притеснение за нарастващото разочарование от ЕС. Първата в поредица от статии в „Панорама“ за гласуване срещу ЕС подчертава някои от причините за недоверието на гражданите към ЕС и националните правителства.

През последното десетилетие, в целия Европейски съюз, партиите, които са против ЕС, са удвоили гласовете си. Партиите, които се противопоставят или силно се противопоставят на интеграцията на ЕС, както е определено в експертното проучване на Chapel Hill¹, са увеличили дела си на гласове в националните избори от 9% през 2008 г. до 18% през 2018 г. В ЕС-28.

Това не се дължи на промени в няколко големи държави членки. Даже напротив, половината от държавите членки са били свидетели на увеличаване на гласовете за партии

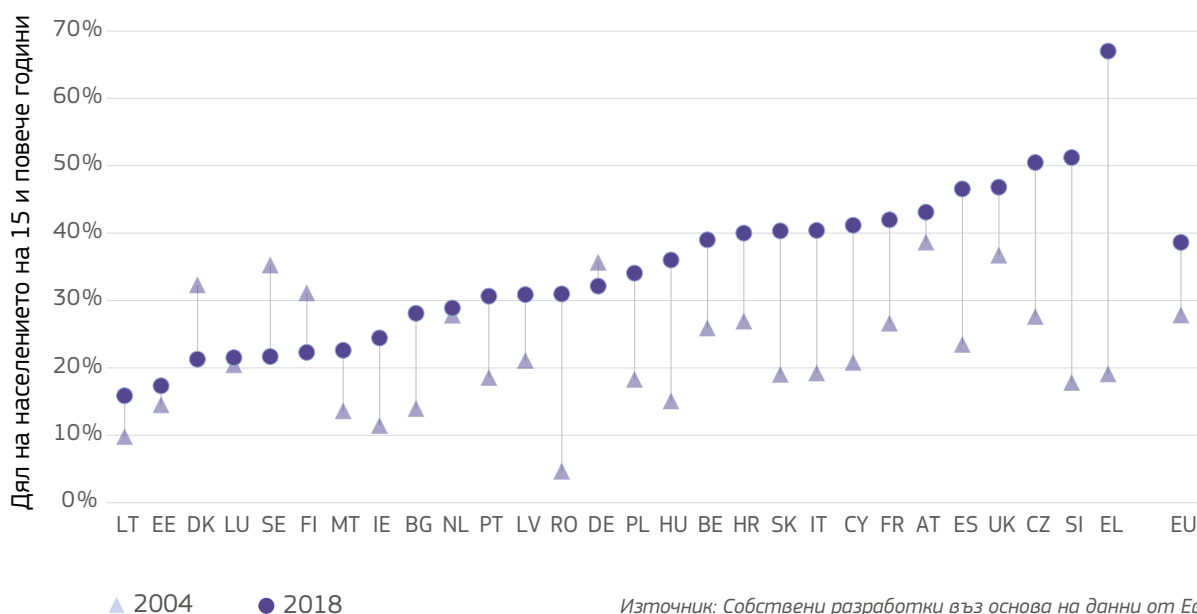
с анти-ЕС политика от 2008 г. насам. В 10 държави членки увеличението е с повече от 10 процентни пункта. Това рязко нарастване може да има ефект и върху европейските избори през май 2019 г.

Възходът на анти-европейските партии се отразява от нарастващото разочарование от ЕС. Дялът на населението на ЕС, което е склонно да изпитва недоверие към ЕС, е нараснал от 29% през 2008 г. до 47% през 2013 г., но е спаднал малко до 39% през 2018 г. През последното десетилетие броят на хората, които са склонни да изпитват недоверие към ЕС, е нараснал в 21 от 28-те държави членки. В 12 държави членки това увеличение е с повече от 10 процентни пункта, докато в три държави членки – Чехия, Гърция и Словения – по-голямата част от населението е било склонно да изпитва недоверие към ЕС през 2018 г.

Национално недоверие

Високото ниво на недоверие не е нещо уникално за ЕС. Хората също така са склонни да не се доверяват и на

Дял на населението, което е склонно да изпитва недоверие към ЕС, 2004 – 2018 г.

Източник: Собствени разработки въз основа на данни от Евробарометър

1) <https://www.chesdata.eu/>

националните правителства. В 12 държави членки мнозинството не вярва на националното правителство. Недоверието към националното правителство в почти всички държави членки е по-високо от това към ЕС като цяло. И все пак недоверието в националните правителства рядко се използва за защита на разпадането на страната, докато недоверието в ЕС се използва от много страни в спор за радикално намаляване на неговата роля или пълно напускане на Съюза.

С цел да се разбере защо хората гласуват за партии срещу интеграцията в ЕС, гласовете на последните национални избори бяха събрани за над 63 000 избирателни района в ЕС-28. Въз основа на изследване на популизма в Европа и САЩ, беше проучено дали същите фактори са свързани с гласуването срещу ЕС.

Изследването на популизма подчертава редица индивидуални характеристики. По-възрастните мъже избиратели, които са част от работническата класа с ниски доходи и с малко квалификации за справяне с предизвикателствата на съвременната икономика, обикновено гласуват повече за популистите. Изследванията показват също, че по-малките градове, селските райони и районите в упадък, са склонни да гласуват повече за популистите.

Въпреки че съществува силна връзка между популизма и противопоставянето на интеграцията в ЕС, двата казуса са характерни и различни. Експертното проучване на Chapel Hill

идентифицира кои партии разчитат в голяма степен на анти-елитна и антисистемна реторика, като и двете са считани за ключови характеристики на популизма. Партиите, които разчитат на подобна реторика, не винаги се противопоставят срещу интеграцията в ЕС. Например социалистическата партия Podemos в Испания използва в голяма степен антиелитна реторика, но в известна степен подкрепя интеграцията в ЕС. Други политически партии, които се противопоставят на интеграцията в ЕС, като например Консервативната партия на Обединеното кралство или партията Християнски съюз на Нидерландия, не използват антиелитна реторика.

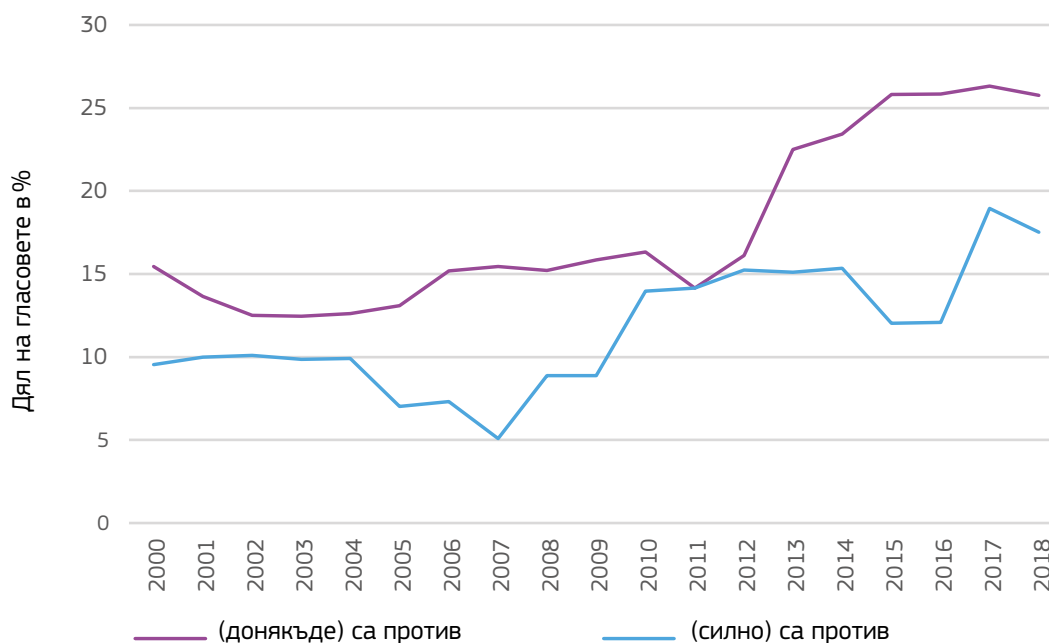
Много от причините за популистко гласуване засилват и гласуването срещу ЕС. Области с дългосрочен икономически спад, ниска степен на заетост, нисък дял на висше образование, ниска населеност и по-голям дял на хората над 65-годишна възраст, са склонни да гласуват повече за партиите, които се противопоставят или силно се противопоставят на интеграцията в ЕС.

Загриженост за бъдещето

Най-изненадващо е въздействието на нивото на икономическо развитие: региони с по-висок БВП на глава от населението гласуват повече за анти-ЕС партии. Тъй като районите с ниски доходи гласуват по-популистски, очакванията бяха, че ниският БВП на глава от населението ще е причина за гласуването срещу ЕС. Не най-бедните области

Дял на гласовете за партии, които се противопоставят на интеграцията в ЕС в ЕС-28, 2000 – 2018 г.

Източник: Собствени разработки въз основа на данни от CHES и национални източници

обаче гласуват против ЕС, а области, които са били по-добре икономически, но са изостанали спрямо останалата част от страната. В тези области може да липсват умения и отрасли за проспериране в една по-иновационна и технологично ориентирана икономика. В резултат на това жителите на тези общности се притесняват за бъдещето на своя район.

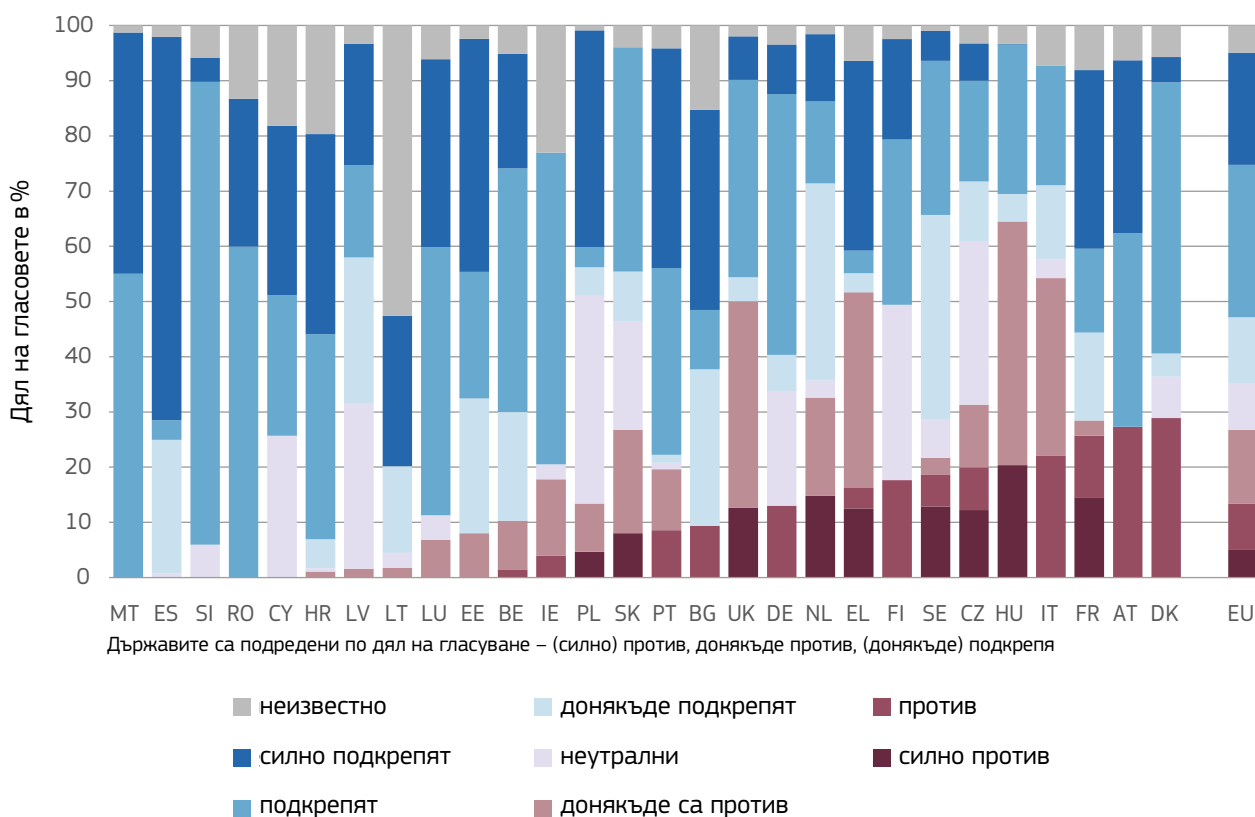
Това се подкрепя от факта, че районите с намаляващ дял на работниците в промишлените области също са склонни да гласуват повече срещу ЕС. Комбинацията от сравнително висок БВП на глава от населението и дългосрочен икономически спад може да бъде особено успешна основа за недоволство и дори възмущение. Някои популистски политически партии са конкретно насочени към бивши индустриални зони, тъй като с право се очаква да могат да получат повече гласове там.

Другите изненадващи констатации бяха, че намаляването на населението и спадът в заетостта намаляват гласуването срещу ЕС, вместо да го засилват, и че нетната миграцията няма почти никакво въздействие върху гласуването срещу ЕС.

В бъдещи издания на „Панорама“ ще се включат статии, разглеждащи по-подробно влиянието на бедността, демографията, миграцията и политиките на ЕС.

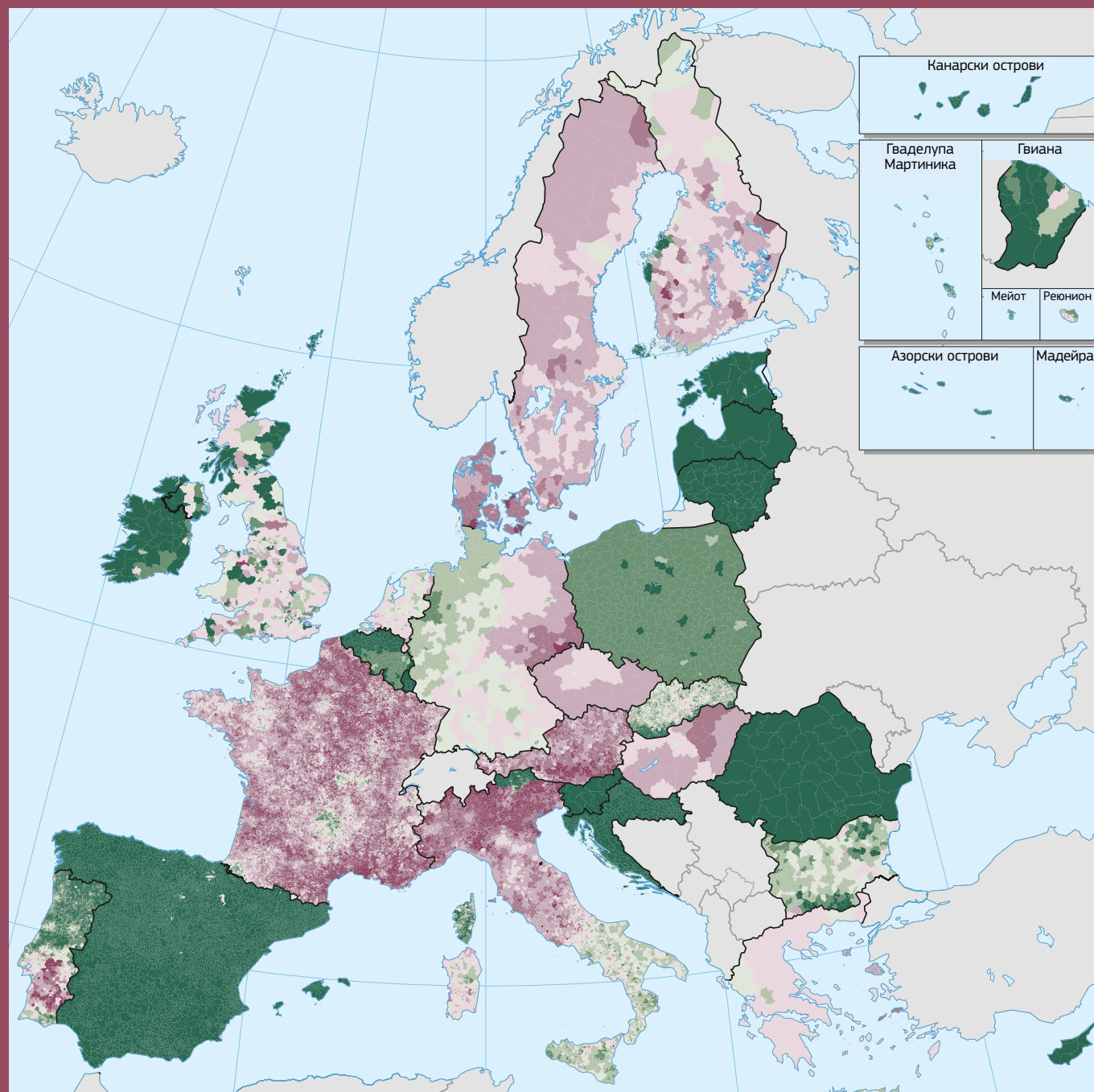
За повече информация относно географията на недоволството в ЕС вижте статията и интерактивните карти на: https://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/elections/EUdiscontent.html

Гласове по партийна позиция относно интеграцията в ЕС, 2013 – 2018 г.

Източник: Собствени разработки въз основа на данни от CHES и национални източници

Дял на гласовете за партии, които се противопоставят или силно се противопоставят на европейската интеграция (2013 – 2018 г.)

0 500 km

% от валидни гласове

	0,0 - 3,0		13,5 - 20,0
	3,1 - 6,5		20,1 - 27,0
	6,6 - 10,0		27,1 - 35,0
	10,1 - 13,4		35,1 - 100,0

Източници: Национални органи, CLEA, Експертни проучвания на Chapel Hill за 2014 г. и 2017 г.
Eurogeographics, ГД „Регионална и селищна политика“
2018 г.: Италия
2017 г.: България, Чехия, Германия, Франция, Малта, Нидерландия, Австрия
2016 г.: Ирландия, Испания, Хърватия, Кипър, Литва, Румъния, Словакия
2015 г.: Дания, Естония, Гърция, Полша, Португалия, Финландия, Обединеното кралство
2014 г.: Белгия, Литва, Унгария, Швеция, Словения
2013 г.: Люксембург
Средна стойност за ЕС-28 = 13,4%

Асоциация © EuroGeographics за административните граници

МЕДИЙНА ПРОГРАМА YOUTH4REGIONS

Медийната програма Youth4Regions подкрепя развитието на следващото поколение журналисти, специализиращи в регионална политика. Тя насърчава тези млади европейци да пишат за проекти, финансирани от ЕС.

Тук ви представяме останалите два печеливши текста в конкурса за блог на YOUTH4REGIONS за млади журналисти.

Грижа и споделяне за млади бежанци във Фландрия

Паула в момента учи журналистика във Валядолид, Испания. Силно се интересува от социалните проблеми и би искала да специализира в сферата на международната журналистика. Споделя интереса си към културата, като пише рецензии на книги в своя блог (lavozaticedida.com).

Проектът CURANT в Антверпен, Белгия, приема млади хора на възраст между 17 и 22 години да живеят заедно с местни жители на същата възраст, за да им помогнат да се интегрират. Ставането сутрин за закуска с вашия съквартирант не е нещо необичайно за фламандец в Антверпен, ако не беше фактът, че съквартирантът е един от многото бежанци, пристигащи всяка година в Белгия.

Проектът CURANT на ЕС е създал 66 партньорства между местните хора и тези, които са принудени да напускат собствените си страни, в случая млади хора на възраст от 17 до 22 години. Бежанците и техните съответни „приятели“ получават по 250 евро на месец и живеят в апартаменти за двама или в къщи, в които се настаняват 16 души. Към днешна дата CURANT е помогнал на 66 бежанци да подобрят положението си, а до края на проекта (2020 г.) тази цифра се очаква да е поне 75.

Но това не е просто място за спане. Връзката между местните жители и бежанците се основава на интеграция в обществото чрез курсове, образование и обучение, съо-

» Връзката и взаимоотношенията между местни жители и бежанци се основава на социална и обществена интеграция чрез курсове, образование и обучение. «

бразени с техните обстоятелства, както и законен настойник, който ще стане техният нов ангел-пазител. Тези спътници са внимателно подбрани, преди да се свържат с млад бежанец, тъй като между тях трябва да има добри отношения.

Дейностите включват изучаване на нидерландски език, който се говори в района, търсене на работа и създаване на социална мрежа. Това са градивни елементи за започване на нов живот или продължаване на съществуващия им живот в по-добри условия. Всички участници имат право и на помощ от социален работник; по-специално бежанците получават подкрепа, за да станат независими, психологическа подкрепа и съвети за интегриране и кариерно развитие.

CURANT подкрепя тази най-уязвима група от млади бежанци. До 18 годишна възраст те имат достъп до финансова подкрепа, интеграционни курсове и законен настойник, но постигането на зряла възраст означава загуба на тези ползи. Липсата на ресурси, образование и работа в повечето случаи води до повече млади хора, живеещи в необ-

лагодетелствани райони и зависими от социални грижи в дългосрочен план. В действителност през 2016 г. 378 непридружени младежи на възраст от 17 до 22 години са получили помощи в Антверпен. Цифрата няма да е толкова висока, ако не беше фактът, че този малък град приютава една трета от бежанците, пристигащи във Фландрия.

Проектът CURANT не би бил възможен без координацията на отдела за социални грижи в Антверпен, публичния орган, отговорен за предоставянето на жилища, и Центъра за миграция и межкултурни изследвания към Университета в Антверпен, който измерва въздействието на комуналния живот в домовете и помага за приобщаване на бежанците. Други партньори са неправителствените организации JES vzw, Vormingplus Antwerpen, Solentra и Atlas Inburgering en Integratie.

Бюджетът на проекта възлиза на 6 милиона евро, с почти 5 милиона евро от Европейския фонд за регионално развитие. ■

Оползотворяване на възможностите в близост до дома

„С подкрепата на ЕС не е необходимо да се премествате на друго място, за да развиете своя потенциал. Можете да останете у дома и да помогнете на региона си.“

Магдалена е завършила филология и журналистика и сега учи полски език и литература в Катовице. Тя също така пише за социални неправителствени организации и преподава английски език.

Искате да се изнесете? Като скептичен тинейджър, живеещ в малко село на границата, вероятно не виждате никакви грандиозни шансове за развитие във вашия регион. В Полша? Да, но ще трябва да се преместите. В Германия? Може би, но не искате да емигрирате. Изглежда, че ще завършите училище тук, след това ще се преместите на по-добро място, извън вашия регион. Какво друго може да направите? Така стоят нещата.

Ами, не точно. Мога да ви уверя, че стратегията на ЕС не е да изостави непопулярните региони и да създаде по-силни пазари на труда само на няколко места. ЕС работи като организъм, състоящ се от обединени региони, или „малки родни места“. Ако една част е по-слаба, трябва да работим за нейното подобряване. Затова не е необходимо да се изнасяте.

Може би трябва да проверите финансирането от ЕС, за да разберете какво се случва. Един германец би казал: „*Karriere ohne Grenzen*“ (Кариера без граници) ... или може би: „Запознайте се с възможностите за трансгранична кариера в Саксония и Долна Силезия“. Звучи ви скучно? Грешите! Този проект, който започна през септември 2010 г., показва скрития потенциал на трансграничните региони, като Neisse-Nise-Nysa. Заглавието се отнася до стратегията, която през 2007 – 2013 г. включваше учители, педагози, местни бизнесмени (от Полша и Германия) и младежи за

създаване на възможности, споделяне на инструменти и знания за намиране на добро работно място. През това време младите хора (също и от Чехия) и възрастните участваха в много семинари, показващи, че шансът за работа е на една ръка разстояние! с помощта на ЕС Полша и Германия организираха срещи и дебати, за да улеснят пътя към кариерното развитие.

И какво следва? Когато проектът приключи, екипът издаде наръчник за възможностите в Горна Силезия и Саксония. Защо другите страни не правят това? Много често вярваме, че можем да се справим с всички неща сами. Но понякога се нуждаем от помощ от хора, които са по-опитни от нас. А ние можем да споделим знанията си с тях – това се нарича синергия. Както казва Ралф Островски, координатор на проекта: „Тази синергия помага да се подчертаят възможностите за заетост в тази област и увеличава шансовете на местните младежи за изграждане на кариера, без да се налага да напускат.“

Значи в този регион не е толкова зле. Инвестициите в този проект възлизат на 618 597 EUR, предимно от ЕС. Какви са видимите ефекти от това финансиране? Първо, младите хора най-накрая могат да намерят работни места, които да отговарят на техните нужди. В бизнес инкубаторите в Згожелец или Гьорлиц предприемачите могат да намерят наръчници и брошури, както и квалифицирани работници, за да им дадат съвети с кариерна тематика. Учениците от региона на Ниса посещават работни места и участват в семинари. Също така в училищата и университетите вече можете да намерите информация за това как да се справите добре по-време на интервю или да подготвите първата си автобиография.

Така че сега знаете! с подкрепата на ЕС не е необходимо да се премествате на друго място, за да развиете своя потенциал. Можете да останете вкъщи и да помогнете на региона си, затова излезте и бъдете креативни! ■

Германският граничен пункт в Гьорлиц, град, разделен между Германия и Полша

Църквата Св. Петър и Павел, Вайдхаус и мостът Алтцад в Гьорлиц, Германия

Телевизионна кампания в Естония представя проекти, финансирани от ЕС

Миналата есен обществената телевизия на Естония ERR излъчи поредица от телевизионни предавания, посветени на въздействието на структурните фондове върху местните общности и икономиката. Управляващият орган за Естония помогна за подготовката на кампанията, чиято цел бе да очертае постиженията на политиката на сближаване на ЕС по забавен и информативен начин.

Телевизионната поредица „Пътуване из Естония“ бе излъчена в 16 епизода всеки петък в праймтайма в 20:00 часа. Като цяло в предаването бяха представени 90 съфинансирани проекта (90% от тях бяха подкрепени от структурните фондове на ЕС, а 10% – получили безвъзмездна помощ от Норвегия). Всеки епизод бе посветен на една естонска област, а заключителното обобщаващо предаване бе излъчено през декември 2018 г.

Предаванията бяха водени от един от най-популярните музиканти в страната — Иво Лина, а известната актриса Лиза Пулк запознаваше публиката с видеорепортажи за представените проекти, всеки от тях с продължителност от три и половина минути. Наред с изпълненията на песни и участието на известни личности, предаванията включваха и неформална викторина, в която видни обществени фигури отговаряха на въпроси за проектите.

Мащабно мислене

За създаването на кампанията бе необходимо внимателно планиране и екипна работа. Управляващият орган координира комуникационна мрежа за структурните фондове, съставена от специалисти по връзки с обществеността от организации, които изпълняват финансирани от ЕС проекти в Естония. Точно

тази група издигна идеята за организиране на цял сезон от предавания вместо едно-единствено, като начин да се окаже по-голямо въздействие върху аудиторията.

„След като взехме това решение, ние се срещнахме с трите най-влиятелни телевизионни канала в Естония, за да обсъдим концепцията и да получим някои идеи от тях във връзка с евентуалния формат на предаванията“, обясни Трийн Ноло, главен специалист „Хоризонтални обучения и комуникации“ за структурните фондове в управляващия орган за Естония. „След това заедно организирахме търг, за да съберем оферти за осъществяване на предаванията, чрез който в крайна сметка стигнахме до работни отношения с ERR“.

Според Ноло ключов аспект от процеса било съставянето на подробна тръжна документация, за да може телевизионната компания да знае точно какво се изисква по отношение на формат, време на провеждане, баланс на съдържанието,

използване на лога и брой на прекъсванията за реклами. Тръжната документация включвала и условие, съгласно което предаванията могат да се гледат повторно, например по интернет.

Избирането на проекти е било огромно начинание, тъй като били разгледани повече от 400 проекта, преди да бъде направен окончателният избор. Списъкът с проекти бил

предоставен на телевизионната компания от изпълнителните агенции и междинните звена в Естония. Целта била да се покаже на зрителите широкият кръг от области, обхванати от финансирането по линия на ЕС – от обучението за осигуряване на заетост и подкрепа за фирми до големи строителни обекти и помощ за научни иновации.

Информирание и забавление

Лииса Пулк представя проектите и интервюира ключови участници, сред които бенефициери, координатори на про-

„...сигурни сме, че постигнахме целта си да повишим осведомеността и да създадем положителен имидж на структурните фондове на ЕС и подкрепяните от тях проекти сред естонската общественост.“

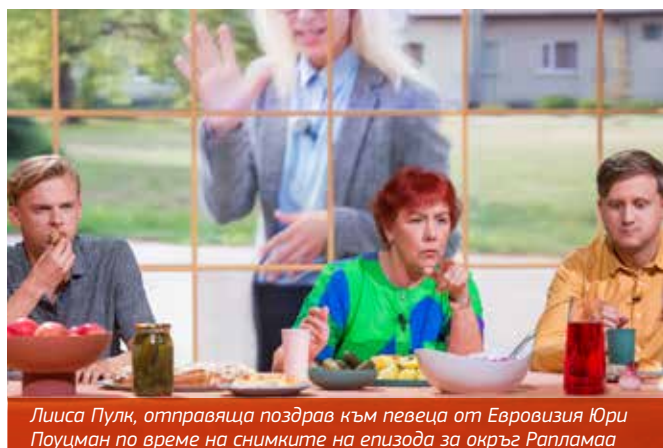
На снимачната площадка, в готовност за снимки

Иво Лина по време на снимките

Две млади естонски певци Туули Ранд и Теле Вийра и актрисата Пирет Раук по време на снимките на епизода за Сааремаа

Лиса Пулк, отправяща поздрав към певеца от Евровизия Юри Поуцман по време на снимките на епизода за окръг Рапламаа

екти и потребители на услуги. Акцентите включваха посещение на новата концертна зала на Естонската музикална академия, построена с финансовата подкрепа на Европейския фонд за регионално развитие.

Водещият посети и фирма, получила финансиране за разработването на нов спрей за нос въз основа на известната минерална вода от Вярска в югоизточната част на страната. Освен това в едно от предаванията Естонската академия по въздухоплаване представи свръхмодерен симулатор за хеликоптери, а посещение в историческата област на Мулгимаа бе фокусирано върху подкрепата от ЕС за създаването на технологичен обучителен център.

Предаванията добиха популярност сред естонските зрители: аудиториите им бяха сред първите десет по брой зрители в седмичните класации. Това означава около 110 000 до 130 000 зрители на седмица – приблизително 9–10 % от населението.

„Ще оценим въздействието на кампанията, когато проведем годишното си проучване за осведомеността по-късно тази година. Но тъй като статистическите данни за предаването бяха изненадващо високи, сме сигурни, че постигнахме целта си за повишаване на осведомеността и създаване на положителен имидж сред естонската общественост на структурните фондове на ЕС и проектите, които те подкрепят“, добавя Ноло.

Осъществявайте дръзки идеи

Естонският екип за финансиране от ЕС вече планира как да надгради успеха на кампанията с редица допълващи събития, планирани за 2019 г. На 9 май страната ще отпразнува Деня на ЕС, който поставя началото на седмица от събития на живо в цяла Естония.

„За да отбележим 15-ата годишнина от членството на Естония в ЕС, организирахме в сътрудничество с офиса на Европейския парламент в Естония обиколка из цялата страна през май, в която ще осъществим версия на живо на телевизионното предаване с Иво Лина и неговия оркестър“, обяснява Ноло. „Този път на въпросите от викторината ще отговарят местни кандидати за Европейския парламент“.

А що се отнася до колегите, разработващи подобни кампании в своите региони, Ноло дава следния съвет: „Бъдете смели и дръзки, защото добрите идеи летят нависоко. Съберете добър екип и дискутирайте. Доверете се на телевизионния си канал, но останете ангажирани през целия процес и им напомняйте за важността на това съдържанието за структурните фондове да се поставя в центъра на предаването“.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

Телевизионна емисия „Пътуване през Естония“:
<https://etv.err.ee/895572/reis-umber-eeesti-15-16>

Добри новини за Португалия... и бъдещи инвестиции на ЕС

Манастирът Алкобаса е част от световното наследство на ЮНЕСКО в централната част на Португалия

През ноември 2018 г. се проведе събитие на заинтересованите страни от Пакта за почтеност „Заедно към чисто договаряне: нови развития и предстоящият път“, по време на което те представиха някои важни резултати от проекта, споделиха извлечените поуки и поговориха за предстоящите предизвикателства.

В Португалия последният официално подписан Пакт за почтеност (ПП) ще насърчи прозрачността и ефективността на финансиран от ЕС проект, насочен към възстановяването и опазването на манастира Алкобаса. Това е едно от историческите и архитектурни средновековни съкровища на страната и е сред най-влиятелните цистерциански центрове на Иберийския полуостров и Европа като цяло.

Генералната дирекция за културното наследство на португалското правителство ще бъде подкрепена от представителството на Transparency International в Португалия, за да се гарантира, че проектът, който е на стойност около 1 милион евро, ще постигне целите си, и че гражданите ще продължат да бъдат информирани за дейностите, извършвани по проекта.

С части от сградата, датиращи от 12-ти век, манастирът Алкобаса е успял да запази много от средновековните си черти. В резултат на уникалната си история обектът е при-

знат за паметник на световното наследство на ЮНЕСКО. С голям брой туристи, посещаващи Алкобаса, проектът ще помогне да се защитят сложните структури на сградата, включително и известните гробници на крал Педро I и Инес де Кастро, поръчани от крал Педро I след драматична любовна история, която по-късно е вдъхновила огромен брой португалски поети и художници.

Представяне на прозрачност и добавена стойност

Това е последният от 17-те проекта в 11 държави членки, които използват ПП за проекти, финансирани от ЕС, като част от съвместна пилотна инициатива между Transparency International и ГД „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия. Тяхната цел е да се повишат прозрачността и ползата от инвестициите на ЕС в рамките на политиката на сближаване. С напредъка в изпълнението на тези проекти бяха наблюдавани някои съществени резултати и бяха извлечени важни поуки за бъдещето.

На 28 ноември 2018г. събитието на заинтересованите страни в Пакта за почтеност събра около 120 заинтересовани страни от всички 17 ПП: партньори от гражданското общество, възлагащи органи, управляващи органи, изпълнители, както и други важни заинтересовани страни (органи за борба с корупцията, служби за обществени поръчки), представители на Европейската комисия (по-специално ГД „Регионална и селищна политика“) и службата на ЕС за връзки и секретариата на Transparency International.

Целта на събитието беше да представи най-добрите практики и да насърчи амбицията сред съществуващите пактове за почтеност. След три години по проекта участниците споделиха извлечените поуки, постиженията и оставащите предизвикателства във връзка с този вид сътрудничество. Освен това те се вгледаха в бъдещето и разшириха фокуса си, за да разгледат ПП в по-широкия план на „чистото договаряне“. Заинтересованите страни също така обсъдиха как различните инициативи могат да надграждат и да се допълват взаимно в стремеж към по-ефективни обществени поръчки без корупция.

Средства и финансиране за бъдещето

През деня пленарните и груповите сесии обхванаха различни теми: поуки и впечатления от заинтересованите страни, резултати от средносрочен преглед на обучението, проведен наскоро в рамките на проекта, гледна точка на Генерална дирекция „Регионално и селищно развитие“ относно ПП в контекста на последните тенденции в областта на обществените поръчки, въпроса за ниската конкуренция и наличието на единични оферти при обществените поръчки, продължаващите усилия за премахване на бариерите между различните заинтересовани страни, участващи в обществените поръчки, и как да се насърчат по-голяма прозрачност и откритост и да се изгради коалиция за действие с по-добри свободно достъпни данни.

Патриция Морейра, изпълнителен директор на секретариата на Transparency International, няма съмнения: „Пактовете за почтеност са ключови за изграждането на доверие между различни заинтересовани страни (гражданското общество, националните органи, частния сектор, гражданите). Те допринесоха за по-силна оценка на ролята, която ПП и ангажираността на гражданското общество могат да

„Ефикасността, прозрачността и ефективността ще останат ключови елементи за следващото поколение програми и фондове на ЕС, и по-специално на политиката на сближаване.“

играят в изграждането на по-чисти и прозрачни договори, наред с други дейности, като инициативите за свободно достъпни данни.“

Според Марк Льомер, генерален директор на ГД „Регионална и селищна политика“, този пилотен проект показва как обществените институции могат да извлекат ползи от сътрудничество с гражданското общество, за да станат по-прозрачни, ефективни и ориентирани към постигането на резултати, като същевременно по-добре защитават финансовите интереси на ЕС. Това е и ясно послание за бъдещето. Ефикасността, прозрачността и ефективността ще останат ключови елементи за следващото поколение програми и фондове на ЕС, и по-специално на политиката на сближаване. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

<https://bit.ly/2UzmSaE>

<https://bit.ly/2G10fsY>

ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ

Проследяване на бюджета за действия в областта на климата

Знаете ли, че действията в областта на климата се подкрепят с големи инвестиции по политиката на сближаване? и защо е необходимо да се проследяват инвестициите на ЕС в действия в областта на климата?

За да се постигнат договорените от ЕС цели в областта на климата и енергетиката до 2020 г., Европейската комисия се ангажира да подкрепи действия в областта на климата с най-малко 20% от бюджета за многогодишната финансова рамка за 2014 – 2020 г. (МФР). Този политически ангажимент е част от по-широко усилие за включване на действията в областта на климата и допринася за усилията за смекчаване на изменението на климата и адаптиране на нашата естествена и човешка среда и икономика към очакваното въздействие на изменението на климата на местно, национално и европейско равнище.

Беше установено, че Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд имат важен принос за общата цел за проследяване на инвестициите на ЕС, като се имат предвид техните цели и обхват. Повече от 20% от бюджета на двата фонда са заделени за действия в областта на климата и включват инвестиции от над 54 милиарда евро от бюджета на ЕС.

Как да следим финансовите ресурси в политиката на сближаване?

Държавите членки предоставят информация относно подкрепата за целите по отношение на изменението на климата (финансов принос) въз основа на „категориите намеса“ – списък на инвестиционните действия, подходящи за всеки от фондовете. Методологията се състои в задаването на специфичен тегловен коефициент на финансовата подкрепа, предоставена по фондовете, в зависимост от очаквания принос за постигане на целите за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него. Задават се три тегловни коефициента (с примери от ЕФРР):

- **100%** в случаите, когато помощта оказва съществен принос за климата (т.е. устойчива енергия, предотвратяване на рисковете, свързани с климата, научни изследвания, свързани с климата, технологично развитие и иновации и др.);
- **40%** в случай на умерен принос (чист градски транспорт, железопътен, интермодален и друг обществен транспорт и др.);
- **0%** в случаите, когато подкрепата не допринася или когато приносът е незначителен (повечето кодове за сфери на намеса)

Дали става въпрос за проследяване само на първоначалните планове?

Не. Използвайки системата за мониторинг и силата на свободно достъпните данни, Комисията направи възможно подробното проследяване на напредъка в осъществяването на инвестициите. Използвайки ежегодно получавани данни, Комисията проследява разпределението на инвестициите в избрани проекти (одобрени) и действителните разходи по тези проекти на място.

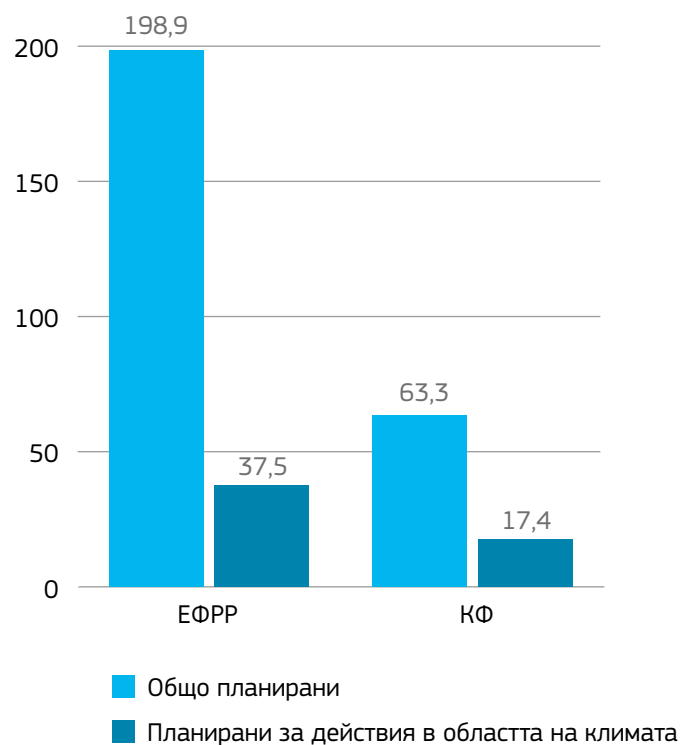
Данните позволяват на заинтересованите страни да анализират:

- Планираната обща вноска в евро от всеки от фондовете на политиката на сближаване за периода 2014 – 2020 г.;
- Отчетения напредък в подбора на проекти и действителните разходи по избрани проекти;
- 34-те инвестиции на ЕФРР/КФ, свързани с климата;
- Плановите и напредъка на страната детайлно до специфични програми по сфера на намеса.

Това наистина е подробна система за проследяване!

Финансовото проследяване е жизненоважната първа стъпка в постигането на резултати. В допълнение към проследяването на инвестициите за действия в областта на климата и специфични цели за тематична концентрация, в законодателството и програмите бяха включени свързани с климата тематични цели с „инвестиционни приоритети“, за да се определят специфични действия за намеса (действия с резултати) и цели на политиката (с показатели за резултата на политиката).

Проследяване на инвестициите в действия в областта на климата по линия на ЕФРР и Кохезионния фонд (млрд. евро)

Разгледайте тази интерактивна история със свободно достъпни данни за насоки относно различните графики и информационни табла в данните за проследяване на действията в областта на климата

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/a8jn-38y8>

Има ли въпрос, който бихте желали да бъде разгледан в статиите от раздела „ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ“ в следващите броеве на „Панорама“?

Има ли определен набор от данни, който бихте желали да включим в платформата за свободно достъпни данни относно ЕСИФ?

Ако е така, моля, пишете ни по електронна поща на адрес: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Следвайте дискусията в TWITTER [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

или се абонирайте за нашия бюлетин: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

С ВАШИ ДУМИ

ПАНОРАМА
очаква вашите
материали!

„С ваши думи“ е разделът на „Панорама“, където заинтересовани страни на местно, регионално, национално и европейско равнище описват постиженията си за периода 2014—2020 г. и споделят мнението си за текущите и изключително важни дискусии за политиката

на сближаване за периода след 2020 г. „Панорама“ ще се радва да получи материали на вашия роден език, които може да представим в следващите ни броеве. Свържете се с нас на следния имейл адрес: regio-panorama@ec.europa.eu за допълнителна информация относно насоки и крайни срокове.

Местните общности в Куявско-Поморското войводство поемат инициативата

С цел да се вдъхновят местните общности да генерират нови идеи за проекти, които са много близки до техните нужди, Куявско-Поморското войводство е един от двата региона в Полша, който използва „малкомащабен“ териториален инструмент, наречен „Водено от общността местно развитие“ (ВОМР).

След първоначалната бурна фаза, през която управляващият орган на нашата регионална оперативна програма (РОП) се бореше да намери правилния модел за прилагане на този нов инструмент на политиката на сближаване, инструментът се оказва много ефективен при включването на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на текущите социални, екологични и икономически предизвикателства.

В Куявско-Поморското войводство бяха сформирани 28 местни групи за действие (МИГ), които започнаха да изпълняват проекти, съчетаващи всички структурни фондове: ЕФРР,

ЕСФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР – във формула, уникална за европейския мащаб!

Изключителни проекти, насочени към непривилегировани тинейджъри, възрастни хора и бивши затворници, бяха реализирани от градски МИГ в Торун. Друг знаков проект – „Социални ферми“ – беше инициран, сред други подобни, от МИГ в Бори Тухолски. В този проект местните фермери създават пример за „занималня“ в своите къщи за възрастни жители.

Тъй като ВОМР не е основен и добре разпространен инструмент в Полша или в други държави – членки на ЕС, нашият регион се стреми да обмена редовно информация с други региони. Участвахме също и в съвместна оценка с унгарските органи за регионални оперативни програми.

С оглед на предложението на Европейската комисия за Регламента за общите разпоредби за периода след 2020 г., с цел 5 на политиката „Европа по-близо до гражданите“, механизмът ВОМР, който позволява действителни инициативи „отдолу нагоре“, включващи малки организации, неформални групи и общности, следва да бъде допълнително развит и разработен.

Пьотр Калбецки
Управител на региона

Ето защо се надяваме да създадем ВОМР форум с други европейски региони и с помощта на Европейската комисия, където можем да обменяме добри практики и да търсим решения за увеличаване на гъвкавостта на проектите ВОМР, хармонизиране на правните изисквания за ВОМР от различни структурни фондове и опростяване на сложните административни договорености. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.kujawsko-pomorskie.pl/>

Политиката на сближаване след 2020 г. от гледна точка на Чехия

Политиката на сближаване е един от най-важните инструменти за постигане на целите на ЕС за икономическо, социално и териториално сближаване. Тя не само помага да се компенсират всички регионални и национални различия, но и целенасочено се справя с териториалните нужди, като също така е и основната опора за инвестициите на ЕС.

Давид Шкорна
Директор на отдела „Споразумения
за партньорство, оценки
и стратегии“
Национален координационен орган,
Министерство на регионалното
развитие на Чехия

До 2020 г. Чехия ще е получила приблизително 51,4 милиарда евро, откакто се е присъединила към ЕС през 2004 г., което се отразява в растежа и развитието на страната. Нашите региони или вече са надвишили средната за ЕС степен на развитие, или бързо се приближават към нея.

Това е отразено и в предложението за бъдещата рамка на политиката на сближаване. Чехия ще получи 3,5 милиарда евро повече, отколкото през текущия период. В същото време проектите ще трябва да бъдат съфинансирани в по-голяма степен и при по-строги условия, отколкото в страните с по-слабо развити региони. За всички нас е предизвикателство да

използваме по-ниски нива на финансиране за качествени и добре подготвени инвестиции.

Първата голяма стъпка беше направена през февруари, когато правителството на Чехия прие Националната концепция за прилагане на политиката на сближаване в Чешката република след 2020 г. Този документ определя целите и приоритетите на Чехия за следващия период, както и структурата на оперативните програми и техните ръководни органи.

Ще се фокусираме върху подкрепата на нови технологии и интелигентни решения, особено в контекста на интегрирани решения. Нашата цел е да дадем значителен тласък на идеята за

кръговата икономика, така че инвестициите в различни области да са печеливши и щадящи околната среда. Освен това модернизирането на инфраструктурата, въвеждането на алтернативни горива в транспорта и насърчаването на нисковъглеродни технологии (както в енергетиката, така и в промишлеността и транспорта) също ще бъдат част от главните цели. Мерките за борба със засушаванията, с акцент върху тяхната превенция, са особено важни от наша гледна точка.

Тази година ни предстои много. На равнището на ЕС законодателството трябва да бъде прецизно формулирано и да бъде постигнат консенсус в максимална степен, така че новият период да не започне с голямо закъснение на много ранен етап. В предстоящите преговори Чехия счита, че е от решаващо значение например да се постигне консенсус по правилата за тематична концентрация, които сега са много строги, както и във финансово отношение – намаляването на нивото на финансиране от ЕС и отмяната на ангажимент N + 2 ще ни донесат големи усложнения. През 2019 г. на национално равнище ще се съсредоточим върху разработката на Споразумението за партньорство и оперативните програми. ■

Keit

한국산업기술평가관리원
Korea Evaluation Institute of Industrial Technology

Корейска делегация черпи вдъхновение от транснационалното сътрудничество в Европа

По време на посещение във връзка на транснационалната програма Interreg „Средиземно море“, г-н Сунг-Хун Ким, ръководител на Центъра за оценка на балансираното развитие (ЦОБР) към Корейския институт за оценка на промишлените технологии (КИОПТ), даде своята оценка за сътрудничеството между съседни страни в Средиземноморието. Упълномощен от Президентския комитет за балансирано национално развитие, центърът оценява изпълнението, провежда изследвания и предоставя информационна платформа за проекти за балансирано развитие в Корея. Целта на посещението на корейската делегация беше да се почерпи вдъхновение от прилагането на регионалната политика в Европа и да се види как средиземноморските страни си сътрудничат в конкретни области, за да засилят ролята на ЕС като силен икономически, социален и политически модел.

Защо и какво ви накара да организирате посещение във връзка с програма Interreg „Средиземно море“?

Интересувах се от това как 13 държави от Средиземноморието си сътрудничат за развитието на региона. Както знаете, Република Корея (Южна Корея) често се сблъсква с трудности при насърчаването на трансгранични програми за развитие със съседни държави, като Китай, Корейската народно-демократична република (Северна Корея) и Япония, поради сложните политически ситуации и исторически контекст. Затова се надявах да мога да извлека важни поуки и способности за трансгранично развитие от програма „Средиземно море“ и да ги адаптирам спрямо ситуацията в Североизточна Азия.

MAESTRALE: МИСЛЕНЕ ОТВЪД ГРАНИЦИ

Изменението на климата не познава и не приема граници. През лятото температурите продължават да растат, понякога достигайки 50 °С, което прави Средиземноморието една от областите, които са най-засегнати от това глобално явление на планетата. Екстремните температури водят до засушавания, горски пожари и наводнения. Всички страни от Средиземноморието са в челните редици на тези предизвикателства.

Следователно правителствата трябва да се справят заедно с тези глобални въпроси. Нито една държава не може да се справи сама с предизвикателствата в такъв мащаб, поради което Европейската комисия създаде програми за транснационално сътрудничество. Програма Interreg „Средиземно море“ е една от тях.

В Средиземноморието Португалия, Испания, Франция, Гибралтар, Италия, Малта, Словения, Хърватия, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания, Гърция и Кипър обединиха своите сили, за да намерят съвместни решения на общите предизвикателства. Въпреки че имат транснационален обхват, всеки един от проектите, които са 91 на брой, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие по програмната рамка, дава резултати, които са от полза за ежедневието на гражданите в регионите, обхванати от програмата Interreg „Средиземно море“.

Неотдавна проектът MAESTRALE доказва, че участието на гражданското общество в проект за сътрудничество е не само възможно, но е и от полза. Няколко ученици от Професионалното техническо училище „Тито Сароки“ в Сиена, Италия, участваха в експеримента на „Син растеж“, популяризиран от университета в Сиена. Те проектираха, конструираха и сглобиха прототип на вятърна турбина, която пушна във водите на Фонтана на радостта пред очарованите погледи на преминаващите.

Това обаче беше само началото на едно прекрасно пътуване. Те продължиха пътуването си в Малага, Испания, за да покажат на другите ученици прототипа, който са създали. Заедно те изградиха нова вертикална версия на прототипа и я тестваха.

Какъв по-добър начин да се изгради бъдещето на Европа, от това да се запознаят младите хора с предизвикателствата и решенията чрез сътрудничество?

Програмата Interreg „Средиземно море“ обхваща широк кръг от теми: иновации в син и зелен растеж и социалните и творческите индустрии; енергийно ефективни обществени сгради, възобновяеми местни енергийни източници в стратегии и планове за енергийни комбинации, нисковъглеродни транспортни системи, устойчив туризъм, както и опазване на биологичното разнообразие и природните ресурси.

С общи инвестиции в размер на 275 милиона евро, програмата се стреми да насърчава по-екологосъобразен и по-устойчив икономически растеж до 2020 г.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://maestrale.interreg-med.eu/>

Бях впечатлен и от факта, че областите на сътрудничество в програмата не се ограничават до технологии, НИРД и градско обновление. Те включват и всеобхватни и транснационални проблеми, като нисковъглеродно развитие, защита на природните и културните ресурси, насърчаване на иновациите и укрепване на управлението – проблеми, които са по-сложни и трудни за координиране между страните.

Какви бяха вашите очаквания от посещението във връзка с програмата за сътрудничество?

Очаквах да науча за системата и методологиите за оценка на изпълнението, индекса за оценка и системата за обратна връзка за резултатите от оценката на програмата програма Interreg „Средиземно море“. Надявах се също да получа нови идеи за програма за балансирано развитие и концепции за регионално развитие и тяхната оперативна система, приложими за Южна Корея.

Какво беше вашето основно впечатление от регионалното развитие чрез европейско сътрудничество?

Беше впечатляващо да се види как 13 страни по северното крайбрежие на Средиземно море работят заедно за регионално развитие, като инвестират и подкрепят проекти, обхващащи повече от три страни.

Особено ме впечатли и заинтересува „Синият растеж“, една от седемте тематични области на програмата, тъй като Южна Корея се намира на Корейския полуостров Въпреки че понастоящем работим заедно с Китай и Япония по въпросите за околната среда, включително трансграничното замърсяване на въздуха чрез Партньорството за чист въздух в Североизточна Азия, считам, че неговият обхват и области за сътрудничество трябва да бъдат разширени. В тази връзка темите и проектите в програма Interreg „Средиземно море“ Interreg, като синя енергия, рибо-

лов и аквакултури, интегрирано морско наблюдение, биотехнологии и крайбрежен и морски туризъм, са много практични и ориентирани към постигането на резултати.

Освен това беше полезно да се запозная с подробните показатели за ефективност и желаните резултати за всяка тематична цел на програмата за периода 2014 – 2020 г. ЦОБР също така полага усилия да провери осъществимостта на проектите за балансирано развитие и да оцени техните показатели за постижения. ■

Природен резерват Скандола, Корсика

НОВИНИ [НА КРАТКО]

„АКЦЕНТИ ОТ INTERREG“ – ИЛИ INTERREG НА КРАТКО

В нашия несигурен свят, едно е сигурно: бихме могли да обясним по-добре на данъкоплатците къде отиват парите им и с какви резултати. Тук е мястото на новия блог „Акценти от Interreg“. Блогът е съвместно усилие на цялата общност на Interreg, представящ разнообразни истории за човешките и регионалните ползи от сътрудничеството по Interreg в цяла Европа. Това е връзката, която с готовност можете да изпратите на приятелите и семейството си, когато ви попитат какво представлява Interreg.

През последното десетилетие по-голямата част от комуникацията ни премина от печатни към онлайн платформи, като социалните медии са в центъра на вниманието на много хора. Но всяка тенденция има и обратна страна. В неизбежното претоварване с информация изследванията показват, че хората започват да търсят съобщения с повече от 280 знака. Трудно е да се изгради задълбочено разбиране на която и да е тема от фрагментирани частици информация. „Акценти от Interreg“ се стреми да е надежден и интересен източник за европейски идеи чрез представяне на разнообразни, но лесни за разбиране статии за Interreg.

Блогът „Акценти от Interreg“ приветства статии, представящи интересни гледни точки за сътрудничеството по Interreg, било то чрез неговите хора или промените в техния живот, региони, политики или разбирателство.

Можете да намерите „Акценти от Interreg“ в информационния портал на Interreg на адрес: www.interreg.eu/interreg-highlights

Свържете се с нас, ако имате история, която искате да публикувате: linda.talve@interact-eu.net или eva.martinez@interact-eu.net

НАГРАДИ REGIOSTARS 2019

Всяка година Европейската комисия награждава финансираните от ЕС проекти, които демонстрират високи постижения и нови подходи в регионалното развитие. С цел да се вдъхновят други региони и ръководители на проекти в Европа, участващите проекти са в центъра на вниманието на комуникационните дейности на европейско равнище.

През 2019 г. фокусът на REGIOSTARS е върху пет области, които са от ключово значение за бъдещето на регионалната политика на ЕС:

- насърчаване на цифровата трансформация;
- свързване на зелената, синята и сивата инфраструктура;
- борба с неравенството и бедността;
- изграждане на градове, устойчиви на климатичните промени;
- модернизиране на здравните услуги.

Научни работници на високо равнище ще оценят изпратените заявления за проекти и ще наградят победителите. Освен това обществеността ще избере и награди своя печеливш проект чрез публично гласуване онлайн. Победителите в петте категории, наред с избора на публиката, ще получат своята заслужена награда на тържествената церемония на RegioStars, която ще се проведе в Брюксел през октомври 2019 г.

Ръководство за кандидатите е достъпно чрез [онлайн платформата за кандидатстване](#), която е отворена от 19 февруари до 9 май 2019 г. Ръководството предоставя цялата необходима информация, подробно описание на наградните категории за тази година, както и критериите за допустимост и награждаване.

ПРОЕКТИ

ЖИВЕЕМ И УЧИМ ЗАЕДНО

**ОБЩА ИНВЕСТИЦИЯ
3 472 892 EUR**

**УЧАСТИЕ НА ЕС
2 778 313 EUR**

Град Утрехт предлага новаторски и приобщаващ подход за улесняване на интеграцията на търсещите убежище още от първия ден. Жителите и бежанците живеят, учат и работят заедно по проекта U-RLP – иновативно действие за градско развитие, финансирано от Европейския фонд за регионално развитие.

Проектът U-RLP в Утрехт, Западна Нидерландия, се осъществява в близост до център за бежанци, за да се улеснят и стимулират значими срещи между местни млади жители и бежанци. Всички те могат да се възползват от споделените социални пространства и от предлаганите програми за лично и професионално развитие, като международно предприемачество, езикови курсове и други социални дейности.

Първоначалният проект U-RLP е бил разработен през 2016 г., за да отговори на местните притеснения, свързани с временния център за настаняване на бежанци в района на Овервехт. Търсенето на жилища в района е било високо, като много жители са били с ниски доходи. U-RLP е предложил начин за осигуряване на временни жилища за местните млади хора, както и за улесняване на интеграцията на бежанците чрез целенасочени срещи с цел подобряване на взаимното разбиране.

Този уникален подход е известен на местно и национално, както и на международно равнище като „План Айнщайн“ поради мястото на осъществяване на проекта – Айнщайндрейф, път в жилищен квартал в Овервехт. Младите холандци са се преместили в началото на проекта през ноември 2016 г., докато бежанците са пристигнали през първата половина на 2017 г., когато са били завършени държавните приемни съоръжения.

През ноември 2018 г. този временен център за приемане на бежанци бе закрит. От януари 2019 г. извлечените поуки служат като информация за развитието на дългосрочния център за търсещи убежище „План Айнщайн Хайдн“.

Създаване на общност

В основата на концепцията и визията на проекта U-RLP „План Айнщайн“ е принципът на „активиране от първия ден“, с възможност за хората да установят връзка помежду си още от самото начало. Местните млади жители и бежанци могат да се възползват от индивидуално обучение и да присъстват на мероприятия за професионално развитие, както и на предоставените курсове

Създаването на общност е от основно значение за успеха на проекта. Денят на отворените врати през септември 2017 г. е привлякъл 600 участници. От инициативата са възникнали спонтанни социални инициативи, като например обществената радиостанция „Радио Айнщайн“. Жителите са започнали бизнес, извършват доброволческа работа в града или продължават обучението си.

Проектът илюстрира по-широкия подход на Утрехт към интеграцията на бежанците, при който доброволците и специалистите работят заедно в консултация със заинтересованите страни.

В момента нидерландското правителство търси начини да използва модела на интеграция на U-RLP във всички нидерландски приемни съоръжения. Проектът беше представен и на представители на други местни органи на Форума за социални въпроси EUROCITIES през март 2018 г. като пример за развитие на социалното сближаване. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://plan-einstein.nl/>

ПРОЕКТИ

НОВИ ВИСОКОСКО- РОСТНИ ВЛАКОВЕ ДАВАТ ТЛАСЪК НА РЕГИОН МАЛОПОЛСКО В ПОЛША

ОБЩА ИНВЕСТИЦИЯ

71 441 548 EUR

УЧАСТИЕ НА ЕС
41 132 031 EUR

Европейският фонд за регионално развитие подкрепи инвестиции във високоскоростни влакове и нов железопътен маршрут, като повиши капацитета на регионалните железопътни услуги около Краков.

Влаковият оператор Koleje Małopolskie е разработил високоскоростна крайградска железница, която е както удобна за пътниците, така и щадяща околната среда. Целта е да се увеличи обемът на железопътния транспорт в регион Малополско в Южна Полша.

Финансирането от ЕФРР е допринесло за закупуването на 13 електрически влака, както и за гаранция, обслужване и поддръжка. Влаковете се произвеждат от полското дружество Newag SA.

Проектът също така е създал нови железопътни маршрути, като линия, свързваща ключовите икономически и туристически центрове на Краков и Тарну.

Безопасност и комфорт за пътниците

Новите модели електрически влакове „Импулс“ съответстват на най-строгите европейски стандарти за устойчивост на удари и съпротивление.

Те осигуряват на пътниците удобства, като тихи вагони, климатик, ергономични седалки, Wi-Fi и електрически контакти. Влаковете предлагат и улеснения за пътници с увреждания и хора с намалена подвижност.

Други усъвършенствани характеристики включват модерна аудио-визуална информационна система за пътниците, видеонаблюдение вътре във влаковете, машини за билети и система за броене на пътници. Всеки влак е оборудван с автоматични външни дефибрилатори (АВД) и всички служители получават обучение за оказване на първа помощ и инструктаж как да ползват АВД.

Все повече хора избират скоростта, комфорта и удобството на новите влакове и маршрути в региона. Това спомага за намаляване на задръстванията и замърсяването на въздуха във и около градските райони в Малополско. Пътниците и жителите на градовете се радват на по-добро качество на живот и регионът е по-привлекателен за бизнес инвестиции.

Друга полза за околната среда е, че влаковете оползотворяват енергия от надземните линии, което намалява потреблението на електроенергия и ги прави по-икономични и енергийно ефективни. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.malopolska.pl/>

АЛПИЙСКИТЕ СТРАНИ РАБОТЯТ ЗАЕДНО ЗА БЪДЕЩЕ С НИСКИ ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ

ОБЩА ИНВЕСТИЦИЯ

2 146 210 EUR

**УЧАСТИЕ НА ЕС
1 580 877 EUR**

Междурегионалният проект IMEAS предоставя **практически насоки и възможности за сътрудничество, за да помогне на ключовите участници в Алпийския регион да осъществят сложния преход към нисковъглеродна икономика.**

В момента се извършва глобален енергиен преход, обусловен от необходимостта да се намалят емисиите на въглероден диоксид, за да се ограничи изменението на климата. Дългосрочната стратегия на ЕС в Европа да не оказва влияние върху климата до 2050 г.

Алпийските страни са изправени пред някои общи предизвикателства и възможности при разработването на своите нисковъглеродни политики и планове за устойчива енергия. Седемте страни от междурегионалната програма „Алпийско пространство“, финансирана от Европейския фонд за регионално развитие, работят за разработване на общи решения чрез проекта IMEAS.

IMEAS означава „Интегрирани и многостепенни енергийни модели за Алпийското пространство“. Екипът на проекта е мултидисциплинарен, обединяващ партньори с технически, социологически и териториален опит.

Много публични и частни участници от различни сектори играят роля в енергийния преход. IMEAS разработва мрежов модел за всички заинтересовани страни, който описва техните роли, взаимоотношения и стимули за вземане на решения. Включени са и различни нива на управление – от села до национални правителства. Целта е това многоизмерно разбирателство да насърчи повече и по-добро сътрудничество.

Практически инструменти

Целта на IMEAS е да осигури по-последователен, интегриран и колективен подход. Публичните органи и други, отговорни за устойчивата енергия, могат да използват инструментите на проекта, за да ангажират ключови участници на всеки етап от планирането и изпълнението.

Практическата подкрепа, достъпна чрез уеб платформата на IMEAS, включва карти за дългосрочно, нисковъглеродно енергийно развитие в целия регион за периода след 2020 г.

Предлагат се и изчерпателни насоки за това как инициативите за ниски въглеродни емисии да станат по-ефективни и ефикасни. Хората могат да споделят иновации и опит от разнообразните подходи, които са и силна страна за Алпийския регион.

Проектът ще приключи през декември 2019 г., а уеб платформата на IMEAS ще продължи пет години – до 2023 г. Въпреки че не е създавала пряко никакви работни места, тя се занимава с много въпроси, свързани с планирането в областта на енергетиката и климата, което се превръща в растящ сектор на научните изследвания и иновациите. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.alpine-space.eu/projects/imeas/en/home>
<https://www.imeas.eu>

ПРОГРАМА

7–8 МАЙ

Будва (Черна гора)

Форум на EUSAIR

22—23 МАЙ

Букурещ (Румъния)

Годишна конференция на Interreg

20–21 ЮНИ

Букурещ (Румъния)

„Инвестиране в нашето общо бъдеще: 8-та конференция за оценка на политиката на сближаване на ЕС“

7–10 ОКТОМВРИ

Брюксел (Белгия)

Европейска седмица на регионите и градовете

ПРАВНА ЗАБЕЛЕЖКА

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Европейската комисия, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в тази публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2019 г.

Печат: ISSN 2443-9002 KN-LR-19-068-BG-C

PDF: ISSN 1830-9321 KN-LR-19-068-BG-N

© Европейски съюз, 2019 г.

Повторната употреба е разрешена при посочване на източника.

Политиката за повторна употреба на документите на Европейската комисия се урежда с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За всяка употреба или възпроизвеждане на снимков или друг материал извън авторското право на Европейския съюз трябва да бъде искано разрешение директно от притежателите на авторските права.

Printed by Bietlot in Belgium

Това списание е отпечатано на английски, френски, немски, български, гръцки, испански, италиански, полски и румънски език на рециклирана хартия. Публикацията е налична на 22 езика на адрес:

http://ec.europa.eu/regional_policy/bg/information/publications/panorama-magazine/

Съдържанието на този брой беше финализирано през април 2019 г.

СНИМКОВ МАТЕРИАЛ (СТРАНИЦИ):

Корица: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Страница 3: © Европейски съюз

Страница 4: © Европейски съюз/Жорж Булугурис;

Страница 5: Ляво © Европейски съюз, 2019 г. / Карло Херман;
Дясно © Европейски съюз, 2019 г. / Арън Беркович

Страница 6: © Европейски съюз, 2019 г.

Страница 7: Ляво © Европейски съюз, 2018 г. / Джошуа Пол;
Дясно © Европейски съюз, 2019 г.

Страница 9: © Европейски съюз

Страница 10: © URBACT

Страница 11: © Европейски съюз, 2019 г. / Лукаш Кобус;
Финансови инструменти

Страница 12: © Европейски съюз

Страница 14: © iStock, Адриан Каталин Лазар – © iStock, scanrall

Страница 15: © iStock/SolStock

Страница 16: © iStock/salajejan; © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Страница 17: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Страница 19: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;
© Dreamstime/Хория Влад Бордан

Страница 20: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Страница 21: © iStock/ShevchenkoAndrey; © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;

Страница 22: © iStock/matthiber; © iStock/ah_fotobox;
© iStock/laurent; © iStock/lvinst; © iStock/spooh;
© iStock/zodebala

Страница 24: © iStock/VladimiSklyarov

Страница 25: © iStock/CCeliaPhoto

Страница 26: © iStock/MariusLtu

Страница 32: © Пола Бланко

Страница 33: © Curant

Страница 34: © Маргдалена Плоталя

Страница 35: © iStock/taranchic; © iStock/holgs

Страница 37: © ERR/Кайрит Лейболд

Страница 38: © iStock/Захаров

Страница 39: © Transparency International, Португалия

Страница 42: © Куявско-Поморско войводство, Полша

Страница 43: © Министерство на регионалното развитие, Чехия;

Страница 44: © Корейски институт за оценка на индустриалните технологии

Страница 45: © Програма Interreg „Средиземно море“ –
проект Maestrале

Страница 46: © iStock/Jacques8425

Страница 48: © Хени Буник

Страница 49: © Бартош Тишко

Страница 50: © iStock/jkitan

БЪДЕТЕ ИНФОРМИРАНИ

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Служба за публикации
на Европейския съюз

Европейска комисия
Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“
Комуникация — Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieuilaan 1
1160 Bruxelles/Brussel
Ел. поща: regio-panorama@ec.europa.eu